

LIGJ

Nr .9199, date 26.2.2004

PER PRODHIMIN, PERPUNIMIN, CERTIFIKIMIN DHE TREGTIMIN E PRODUKTEVE "BIO"

Ne mbështetje te neneve 78 dhe 83 pika 1 te Kushtetutës, me propozimin e Këshillit te Ministrave,

KUVENDI

I REPUBLIKES SE SHQIPERISE

V E N D O S I:

KREU I

DISPOZITA TE PERGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është:

- a) nxitja e prodhimit organik ne vend;
- b) krijimi i kuadrit ligjor te nevojshëm;
- c) përcaktimi i kushteve te prodhimit, përpunimit, transportit, certifikimit dhe kontrollit te produkteve bujqësore dhe atyre ushqimore, me prejardhje bimore dhe shtazore, qe prodhohen, përpunohen ose/dhe importohen e tregtohen si produkte "Bio".

Neni 2

Përkufizime

Ne kuptim te këtij ligji:

1. "Komisioni Shtetëror i Prodhimit Organik" (KSHPO) është autoriteti përgjegjës, i cili miraton dhe mbikëqyr veprimtarinë e organizmave certifikues.
2. "Certifikim" është përkufizimi i dhënë ne ligjin nr. 8464, date 11.3.1999 "Për standardizimin".
3. "Etiketim" është çdo fjale, marke tregtare, emër tregtar, përmbajtje piktoreske dhe shenja ne ambalazhim, dokument, shënim, etikete, kapak ose qafor, qe shoqëron ose i referohet një produkti te specifikuar ne nenin 9 te këtij ligji.
4. "Inspektim" është procedura e kontrollit dhe e verifikimit, e realizimit te kushteve te prodhimit organik, te përcaktuara ne këtë ligj, e realizuar nga trupat inspektuese.
5. "Leje e përkohshme" është leja qe jepet nga KSHPO-ja, me propozimin e organizmit certifikues, për një periudhe kohe te caktuar, për përdorimin e materialeve qe nuk përfshirjen ne anekset II dhe III te këtij ligji.
6. "Notifikim" është procedura e njoftimit ne KSHPO për njësite e prodhimit organik dhe njohjes se konformitetit te produkteve organike, te propozuara nga organizmat certifikues.
7. "Njësi e prodhimit organik" është njësia ose ndërmarrja apo terma 3 ushtron një veprimtari prodhimi, përpunimi, certifikimi dhe tregtimi te produkteve "Bio", ne përputhje me këtë ligj.
8. "Organizëm certifikues" është çdo organizëm shtetëror, privat, vendas ose i huaj, i cili vërteton përputhshmërinë e produkteve, proceseve, shërbimeve dhe te sistemeve te cilësisë, sipas kërkesave te standardeve dhe specifikimeve teknike te përcaktuara ne këtë ligj.

9. "Organizma gjenetiki të modifikuar" (OGjM) janë të gjithë organizmat e gjallë, materiali gjenetik i të cilëve është krijuar nëpërmjet manipulimit gjenetik, jashtë rrugëve natyrore të shtimit.
10. "Periudhe konvertimi" është koha e domosdoshme për të kaluar nga sisteme të tjera prodhimi në sistemin e prodhimit organik.
11. "Përbërësit" janë substancat e përdorura gjatë përpunimit të produktit, duke përfshirë dhe shtesat ushqimore.
12. "Produkte "Bio"" janë të gjitha produktet e rrjedhura nga prodhimi organik.
13. "Prodhime shtazore" janë prodhimi i kafshëve të mbarështuara, i kafshëve shtëpiake (përfshirë edhe insektet), si dhe speciet ujore, të kultivuara në ujërat e ëmbla dhe të kripura. Produktet e gjatë dhe të peshkimit nuk përfshihen në prodhimet organike.
14. "Prodhime organike" janë të gjitha veprimet e përfshira për prodhimin e produkteve "Bio", në mbështetje të përdorimit harmonik të kushteve të mjedisit dhe të kryera në përputhje me rregullat e përshkruara në këtë ligj.
15. "Tregtim" është ruajtja, reklamimi, njohja, shpërndarja dhe çdo formë tjetër e zakonshme e vendosjes në treg, dyqane, supermarkete ose në restorante të produkteve për realizimin e qëllimit.
16. "Trupa inspektuese" janë inspektorët e miratuar nga KSHPO-ja për kryerjen e inspektimit.

KREU II

ORGANIZIMI DHE FUNKSIONIMI I STRUKTURAVE PËRGJEGJESE

Neni 3

Komisioni Shtetëror i Prodhimit Organik

1. Në Ministrinë e Bujqësisë dhe të Ushqimit ngrihet dhe funksionon KSHPO-ja, që ushtron kontroll vjetor mbi organizmat certifikues.
2. Përbërja, funksionimi, të drejtat dhe detyrat e KSHPO-se përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit të Bujqësisë dhe të Ushqimit.

Neni 4

Organizmi certifikues

1. Struktura, funksionimi, kriteret e pranimit, të vlerësimit të dokumentacionit të nevojshëm dhe të detyrimeve të organizmave certifikues vendos përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit të Bujqësisë dhe të Ushqimit.
2. Kriteret e pranimit, të vlerësimit të dokumentacionit të nevojshëm dhe të detyrimeve, të miratuara për organizmat certifikues vendos, janë të vlefshme dhe për organizmat certifikues të huaj.
3. Organizmat certifikues të huaj e ushtrojnë veprimtarinë në këtë fushë në përputhje me legjislacionin vendos në fuqi.

Neni 5

Trupat inspektuese

1. Trupat inspektuese të njësisë të prodhimit organik janë njësi të pavarura nga organizmi certifikues dhe kanë detyrë kontrollin për zbatimin e kushteve të përcaktuara në këtë ligj. Detyrat baze të inspektimit dhe masat e trupave inspektuese janë dhënë në anekset III dhe IV të këtij ligji.

2. Te dhënat e inspektimeve, te kryera nga trupat inspektuese, i paraqiten organizmit certifikues, i cili ka te drejtën e vendimmarrjes. Ky organizëm njofton për vendimet e marra KSHPO-ne.

3. Analizat e mostrave te marra nga trupat inspektuese bëhen ne laboratorë te akredituar, vendas ose te huaj, private ose shtetërore.

KREU III

CERTIFIKIMI DHE LEJET E PERKOHSHME

Neni 6

Certifikimi i prodhimit organik

Organizmi certifikues bën certifikimin e njësive te prodhimit organik ne përputhje me modelet "A" dhe "B" te aneksit V te këtij ligji. Certifikatat e modelit "B" jepen kur produkti eksportohet ne shtetet anëtare te Bashkimit Evropian.

Neni 7

Lejet e përkohshme

1. KSHPO- ja jep leje te përkohshme për:

a) përdorimin e materialeve te palistuara ne anekset II dhe III te këtij ligji;
b) përdorimin e materialeve me origjine jobujqësore (ndihmesat teknologjike dhe shtesat) ose me origjine bujqësore joorganike për përpunim, te palistuara ne shkronjat "D" dhe "E" te aneksit II.

2. KSHPO-ja mbikëqyr dhe rishikon listën dhe kushtet e përdorimit te materialeve te listuara ne anekset II dhe III, ne përputhje me ndryshimet e rregulloreve te Komunitetit Evropian dhe, me propozimin e organizmit certifikues, shpall vendimet për lejet e përkohshme.

KREU IV

KUSHTET E PRODHIMIT ORGANIK DHE TE PERPUNIMIT

Neni 8

Kushtet specifike te prodhimit organik

Prodhimi organik dhe përpunimi i produkteve organike realizohen ne kushte specifike, te përshkruara si me poshtë:

a) prodhimi i bimëve, mbarështimi i kafshëve dhe produktet me origjine bimore e shtazore realizohen sipas kërkesave te paraqitura ne anekset I, VII dhe VIII te këtij ligji;

b) materialet e lejuara për përmirësimin e tokës e te bimëve, për ushqimin e mbrojtjen e bimëve, kundrejt dëmtuesve e sëmundjeve dhe kushtet për përdorimin e tyre janë dhënë ne aneksin II;

c) kërkesat për përdorimin e substancave te caktuara, me origjine jobujqësore (shtesat dhe ndihmësit teknologjike) ose me origjine bujqësore joorganike janë dhënë ne shkronjat "A" "B" dhe "C" te aneksit VI te këtij ligji;

ç) mund te përdoren farërat dhe materialet e riprodhimit vegjetativ vetëm për prodhime plotësisht nga prodhimi organik. Farërat dhe materialet e riprodhimit vegjetativ quhen me origjine organike, ne qofte se bimët, prindër te tyre, janë prodhuar ne përputhje me shkronjat "a" dhe "b" te këtij neni, për te paktën një brez, dhe ne rastin e kulturave shumëvjeçare, te paktën dy periudha vegjetacioni.

KREU V

KUSHTET PER ETIKETIMIN E PRODUKTEVE "BIO"

Neni 9

Përdorimi i etiketave

Etiketa e vene mbi produktet "Bio" duhet te paraqesë natyrën e vërtetë te produktit. Ajo shkruhet ne gjuhen shqipe, pa përjashtuar përdorimin e gjuhëve te tjera. Gjithashtu, si kërkesë te detyrueshme, etiketa përmban treguesit e prodhimit organik dhe ndërtohet sipas kërkesave te mëposhtme:

- a) termi "Bio", si tregues i detyrueshëm, qe i referohet prodhimit organik, duhet te përdoret ne produktet dhe dokumentet qe e shoqërojnë;
- b) etiketimi ne përputhje me shkronjën "a" te këtij neni mund te përdoret vetëm për produktet e prodhuara ne përputhje me rregullat e dhëna ne nenin 8 te këtij ligji;
- c) treguesi qe përfshin emrin e organizmit certifikues, qe ka kryer inspektimin e fundit;
- ç) treguesit se produktet e importuara janë mbuluar nga skema e inspektimit te vendeve nga vijinë, jepen ne shkronjën "A" te aneksit V te këtij ligji. Ne shkronjën "B" te aneksit V janë dhënë dhe logot e tyre;
- d) reklama e produkteve te jete ne përputhje me etiketimin.

Neni 10

Referimi i metodave te prodhimit

1. Etiketa dhe reklama e një produkti do t'u referohen metodave te prodhimit organik vetëm kur:

- a) tregues te tille dëshmojnë qarte se janë te lidhur me një metode te prodhimit organik;
- b) produkti është prodhuar dhe tregtuar ne përputhje me rregullat e dhëna ne këtë ligj;
- c) produkti nuk ka qene subjekt i trajtimeve, duke përfshirë përdorimin e rrezatimit te jonizuar;
- ç) produkti nuk është gjenetikisht i modifikuar.

2. Etiketa dhe reklama e një produkti, te përbëre nga shume përbërës dhe te përpunuar, u referohen metodave te prodhimit organik vetëm kur:

- a) 95 për qind e masës se përbërësve me origjine bujqësore (bimore dhe blegtorale) te produktit janë ose rrjedhin nga produkte te prodhuara dhe te tregtuara ne përputhje me rregullat e dhëna ne këtë ligj, ndërsa diferenca 5 për qind nuk sjell ndikim ne standardin e produktit. Baza e llogaritjes është pesha e plote përpara përpunimit dhe jo produkti përfundimtar;
- b) produkti përbëhet vetëm nga substancat e listuara ne seksionin "A" te aneksit VI, si përbërës me origjine jobujqësore dhe gjate përpunimit te tij janë përdorur vetëm substanca te listuara ne seksionin "B" te aneksit VI, kur justifikohet qe pa këto produkte ai nuk mund te prodhohej;
- c) produkti përmban si përbërës me origjine bujqësore joorganike vetëm substancat e listuara ne seksionin "c" te aneksit VI;
- ç) produkti ose përbërësit e tij nuk u janë nënshtruar trajtimeve, duke përfshirë përdorimin e rrezatimit te jonizuar gjate përpunimit (duke përfshirë përpunimin e përbërësve);
- d) produkti nuk përmban OGJM ose produkte qe rrjedhin nga prodhimi i këtij tipi.

Neni 11

Etiketa dhe reklama e produkteve me shume përbërës

Etiketa dhe reklama e një produkti me shume përbërës, i përgatitur nga përbërës që pjesërisht nuk plotësojnë kërkesat e shkronjës "a" pika 2 të nenit 10 të këtij ligji, mund t'u referohen metodave të prodhimit organik me kusht që:

- a) të paktën 70 për qind e përbërësve me origjinë bujqësore plotësojnë kërkesat e dhëna në shkronjën "a" pika 2 të nenit 10;
- b) produkti plotëson kërkesat e dhëna në shkronjat "a" dhe "d" pika 2 të nenit 10 dhe pjesa e mbetur e përbërësve nuk është në sasinë dhe cilësinë e duhur;
- c) treguesit që u referohen metodave të prodhimit organik, u referohen, qartësisht, vetëm përbërësve me origjinë bujqësore, organike;
- ç) përbërësit dhe nivelet relative të tyre vendosen në listën e përbërësve në rendin zbritës në peshe;
- d) treguesit në listën e përbërësve shkruhen me shkronja të njëjta, me ngjyre, madhësi dhe mënyrë të njëjtë;
- dh) për referencat e përmendura më lart mund të përdoret treguesi "X për qind" i përbërësve me origjinë bujqësore, që janë prodhuar në përputhje me rregullat e metodave të prodhimit organik.

Neni 12

Etiketa e produktit në konvertim

1. Në etiketën e produktit tregimi i konvertimit në prodhimin organik mund të përdoret nëse produkti përmban vetëm një përbërës me origjinë bujqësore dhe:

- a) plotëson të gjitha kërkesat, me përjashtim të periudhës së konvertimit dhënë në aneksin I;
- b) periudha e konvertimit është jo më pak se 12 muaj përpara hedhjes së tij në treg;
- c) etiketa e produktit në konvertim duhet të dallohet prej konsumatorit nga produkti "Bio", i cili plotëson kërkesat e këtij ligji;
- ç) trupi inspektues inspekton dhe verifikon plotësimin e kërkesave të shkronjave "a" dhe "b" të pikës 1 të këtij neni.

2. Në etiketën e këtij produkti duhet të përdoret emërtimi "Produkt në proces konvertimi", i cili duhet të dallohet në stil ose ngjyre nga shënimet e tjera në etikete. Në tekst termi "Bio" nuk duhet të mbindriçohet.

KREU VI

KUNDERVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 13

Në kuptim të këtij ligji, shkeljet që nuk përbejnë vepër penale, përbejnë Kundërvajtje administrative si më poshtë:

- a) moszbatimi i rregullave të prodhimit bimor, shtazor, në nivel ferme (Aneksi I shkronjat "A" "B" dhe "C")
- b) moszbatimi i rregullave të plehërimit, pasuruesve të tokës dhe pesticideve (Aneksi II);
- c) moszbatimi i rregullave të magazinimit (Aneksi III);
- ç) moszbatimi i rregullave të tregtimit të produkteve "Bio" (Aneksi III);
- d) mosrespektimi i normave maksimale të kafshëve për një ha/toke për prodhimin e plehut organik, i njëvleftshëm me 170 kg N/ha vit (Aneksi VII);
- dh) mosrespektimi i normave të sipërfaqeve normale për mbajtjen e specieve të ndryshme të kafshëve (Aneksi VIII);
- e) mosrespektimi i rregullave të inspektim-certifikimit, të parashikuara në këtë ligj.

Neni 14

Sanksionet

Për kundërvajtjet administrative, te parashikuara ne nenin 13 te këtij ligji, ndërmerren sanksionet e mëposhtme:

1. Organizmi certifikues, për shkeljet e parashikuara ne shkronjat "a", "b", "c", "d" dhe "dh", merr masat e mëposhtme:
 - a) analize shtese;
 - b) inspektim shtese;
 - c) rikthim (ulje) te fazës se certifikimit, pas rezultateve te analizës dhe te inspektimit shtese;
 - ç) zhvlerësim te produktit ose pjesës se mallit pas analizës dhe inspektimit shtese;
 - d) pezullim te certifikimit dhe ne rast përsëritjeje, ndërprerje te kontratës se bashkëpunimit.
2. KSHPO-ja merr masat e mëposhtme:
 - a) për shkeljet e parashikuara ne shkronjën "c", zhvlerësim te produktit (mallit) ose pjesës se mallit;
 - b) për shkeljet e parashikuara ne shkronjën "ç", bllokim te mallit dhe analize te mostrës se tij dhe ne rast shkeljeje, gjobe ne masën 50 mije deri ne 100 mije leke;
 - c) për shkeljet e parashikuara ne shkronjën "e", pezullim te certifikimit dhe ne rast përsëritjeje, zgjidhje te kontratës se bashkëpunimit.

Neni 15

Procedurat e kundërvajtjes administrative

1. KSHPO-ja dhe organizmi certifikues kane te drejte te vendosin masa administrative te përcaktuara ne nenet 3 dhe 4 te këtij ligji.
2. Mënyra e vjeljes se gjobës dhe shpërndarja e tyre përcaktohen me vendim te Këshillit te Ministrave, me propozimin e Ministrit te Bujqësisë dhe te Ushqimit.
3. Kundër vendimit te masës se dhënë mund te behet ankim me shkrim, brenda 5 ditëve nga data e shpalljes ose e njoftimit, te Kryetari i KSHPO-se, sipas procedurave te përcaktuara ne ligjin nr.7697, date 7.4.1993 "Për kundërvajtjet administrative".

KREU VII

DISPOZITA KALIMTARE

Neni 16

1. Ne qofte se fara ose materiali tjetër riprodhues nuk plotëson kërkesat e këtij ligji, duhet te përdoret vetëm me miratimin e organizmit certifikues.
2. Materialet e paketimit, te prodhuara përpara hyrjes ne fuqi te këtij ligji dhe qe janë ne përputhje me kërkesat e tij, mund te përdoren deri ne 2 vjet pas hyrjes ne fuqi te këtij ligji.

KREU VIII

DISPOZITA TE FUNDIT

Neni 17

Kërkesat e këtij ligji, ne mbështetje te Rregullores se Bashkimit Evropian nr.2092/91, date 24.6.1991 "Ne prodhimin organik te produkteve bujqësore dhe treguesit qe i referohen produkteve bujqësore dhe produkteve ushqimore", përbejnë kërkesat minimale për zbatim ne sistemin e prodhimit "Bio".

Neni 18

Ngarkohet Këshilli i Ministrave të nxjerre aktet nënligjore përkatëse në zbatim të nenëve 3, 4 dhe 15 të këtij ligji.

Neni 19

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekreten nr.4179, datë 23.3.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu

Aneksi I

PARIMET E PRODHIMIT ORGANIK NE NIVEL FERME (NDERMARRJE)

A. Bimët dhe produktet bimore

1. Parimet e dhëna në këtë shtojcë normalisht duhet të zbatohen në ngastra gjatë një periudhe transformimi të paktën 2 vjet përpara mbjelljes ose në rastin e bimëve shumëvjeçare të ndryshme nga livadhet, të paktën 3 vjet përpara vjeljes së parë të produkteve. Organizmi inspektues, me aprovimin e autoritetit kompetent, duhet të vendosë, në çaste të caktuara, për shtyrjen ose reduktimin e kësaj periudhe, duke pasur parasysh përdorimin e mëparshëm të ngastrave.

Në veçanti, periudha e transformimit mund të reduktohet në minimumin e mundshëm, në rastet kur ngastrat kanë qenë trajtuar me një produkt të papërfshirë në aneksin II pjesë B si pjesë e skemës së kontrollit të dëmtuesve dhe sëmundjeve.

Reduktimi i periudhës së transformimit duhet të merret në konsideratë kur:

- ngastrat janë transformuar ose janë duke u transformuar në bujqësi organike;
- degradimi i pesticideve duhet të rezultojë në nivel të papërfillshëm në tokë, kur flitet për bime shumëvjeçare;
- produktet e vjela pas trajtimit nuk do të shiten duke përdorur referencën e prodhimit organik.

2.1 Pjelloria dhe aktiviteti biologjik i tokës duhet të mbahet ose të rritet, me rastin me të parë, nga:

- a) kultivimi i leguminozeve, plehërimeve të gjelbra ose bimëve me sistem rrënjor të thellë me një program të përshtatshëm të qarkullimit shumëvjeçar;
- b) futja e plehërimit shtazor nga produktet organike, pika 7.1 e kësaj shtojcë;
- c) futja e materialeve të tjera organike, të përbëra ose jo, nga ndërmarrjet që prodhojnë në përputhje me rregullat e kësaj shtojcë.

2.2 Plehra të tjera organike ose minerale, të përmendura në aneksin II, fragmentalisht, mund të zbatohen si plotësues për:

- ushqimin e përshtatshëm të bimës në qarkullim ose kushtet e tokës nuk mund të arrihen me metodat e përshkruara në (a), (b) dhe (c) të nënparagrafit paraardhës;
- në lidhje me produktet e shtojcës II, duke iu referuar plehërimit dhe/ose jashtëqitjes së kafshëve: këto produkte duhet të përdoren vetëm për shtrirje, në kombinim me plehërimin shtazor sipas pikës 2 (1)(b) me sipër.

2.3 Për aktivizimin e kompostos (përzierje plehrash) mund të përdoren përgatitje me baze bimësh ose mikroorganizmash jo gjenetikisht të modifikuara. Te ashtuquajturat "përgatitje biodinamike" nga pluhuri i gurit, plehrat e fermës ose bimëve mund të përdoren për qëllimet e këtij paragrafi dhe paragrafit 2.1.

2.4 Përgatitja e përshtatshme e mikroorganizmave, jo gjenetikisht të modifikuara, mund të përdoret për përmirësimin e përgjithshëm të kushteve të tokës ose vlefshmërinë e ushqyesve në toke ose në bime, kur nevoja për përdorim të tillë është njohur nga organizmi inspektues ose autoriteti kompetent.

3. Kontrolli i dëmtuesve, sëmundjeve dhe barërave të këqija do të bëhet nga kombinimi i masave të mëposhtme:

- zgjedhja e specieve dhe varieteteve të përshtatshme;
- program i përshtatshëm qarkullimi;
- procedurat e kultivimit mekanik;
- mbrojtja e luftuesve natyrale të dëmtuesve nëpërmjet vendimeve favorizuese për to (p.sh. gardhet, vendet e foleve, përhapja e grabitësve);
- djegia e barërave të këqija.

Vetëm në rastet e rrezikut të menjëhershëm të bimës mund të përdoren produktet e dhëna në aneksin II.

4. Mbledhja e bimëve dhe pjesëve të ngrënshme, që rriten në mënyrë natyrale në zona natyrale, pyje dhe zona bujqësore, konsiderohet metode e prodhimit organik me kusht që:

- këto zona nuk janë trajtuar me produkte të tjera, përveç atyre në aneksin II për një periudhë 3-vjeçare përpara mbledhjes;
- mbledhja nuk ndikon në stabilitetin e habitatit natyral ose ruajtjen e specieve në zonën e mbledhjes.

5. Për prodhimin e kërpudhave, mund të përdoren substrate vetëm në qofte se ato janë të përbëra nga komponentët që vijojnë:

5.1. Plehrat e fermës dhe jashtëqitjet e kafshëve (duke përfshirë produktet e përcaktuara në 1 deri 4 të shtojcës II):

- a) ose nga ndërmarrje që prodhojnë në përputhje me metodën e prodhimit organik;
- a) ose të plotësojnë kërkesat e dhëna në aneksin II pjesa A.

5.2 Produktet me origjinë bujqësore, të tjera nga ato të dhëna në pikën 5.1 (p.sh. kashte) nga ndërmarrjet që prodhojnë në përputhje me metodën e prodhimit organik.

5.3 Turba të patrajuara kimikisht.

5.4 Dru, i patrajuar me produkte kimike pas prerjes.

5.5 Produkte minerale të shtojcës II pjesa A, ujë dhe toke.

B. Blegtoria dhe prodhimi blegtoral nga speciet e mëposhtme:

Gjedhe, derra, të leshta, të dhirta, njëthundrakë, shpendë.

1. Parime të përgjithshme

1.1 Prodhimi blegtoral përben një komponent të aktivitetit të shumë ekonomive bujqësore që praktikojnë bujqësinë organike.

1.2 Prodhimi blegtoral duhet të kontribuojë në ekuilibrin e sistemeve të prodhimit bujqësor nëpërmjet sigurimit të kërkesave ushqimore të bimëve dhe nëpërmjet përmirësimit të lendeve organike të tokës. Kështu ajo mund të ndihmojë në krijimin dhe ruajtjen e ndërvlerësish bime-toke, kafshe-bime dhe toke-kafshe. Si pjesë e këtij koncepti, prodhimi pa toka nuk është konform me rregullat e këtij ligji.

1.3 Nëpërmjet burimeve natyrale të ripërtërishme (plehra organike të kafshëve, perime dhe bime foragjere), sistemet mbarështuese të bimëve/kafshëve dhe sistemet kullosore lejojnë që pjelloria e tokës të ruhet dhe të përmirësohet për një kohë të gjatë dhe të kontribuojnë për të zhvilluar një bujqësi të qëndrueshme.

1.4 Mbarështimi i kafshëve, i praktikuar ne kuadër te bujqësisë organike, është një aktivitet i lidhur me token. Përveç rasteve te autorizuar qe përjashtohen ne këtë aneks, kafshët duhet te hyjnë ne një zone te lire dhe numri i kafshëve për njësi te sipërfaqes duhet te jete i kufizuar për te siguruar një menaxhim te plote te kafshëve dhe prodhimit bimor për njësi prodhimi, duke minimizuar kështu çdo forme ndotjeje, ne mënyrë te veçante te ndotjes se tokës, te sipërfaqeve te ndryshme dhe te ujerave. Numri i kafshëve duhet te lidhet ngushtësisht me zonën, me qellim qe te shmangen problemet e mbingarkesës dhe erozionit dhe te lejohet përhapja e plehrave organike, ne mënyrë qe te mund te shmanget ndonjë efekt i pafavorshëm mbi mjedisin. Ne seksionin 7 jepen rregulla te detajuara mbi përdorimin e plehrave organike.

1.5 Ne fermat blegtorale organike, te gjitha kafshët ne një dhe te njëjtën njësi prodhimi duhet te rriten sipas rregullave te shtruara ne këtë ligj.

1.6 Megjithatë, kafshët te cilat nuk rriten sipas parashikimeve te këtij ligji mund te jene prezent ne ekonomi, me kusht qe ato te rriten ne njësi ku stallat dhe parcelat janë te veçanta nga njësitet qe prodhojnë sipas rregullave te kësaj rregulloreje, dhe përfshihen dhe specie te ndryshme.

1.7 Nga kufizimet qe rrjedhin nga ky parim, kafshët qe nuk janë rritur ne përputhje me dispozitat e këtij ligji mund te përdorin, çdo vit për një periudhe te kufizuar kohe, kullotat e njësive qe veprojnë ne përputhje me këtë ligj, me kusht qe kafshe te tilla te vijnë nga mbarështimi ekstensiv dhe numri i krerëve për ha t'i korrespondoje 170 kg azot për vit/ha (siç përcaktohet ne aneksin VII te këtij ligji) dhe me kusht qe kafshët e tjera, te cilat nuk janë subjekt i kërkesave te këtij ligji, te mos jene prezent ne këtë kullote ne te njëjtën, kohe. Ky kufizim duhet te autorizohet qe me përpara nga autoriteti apo organizmi certifikues (i kontrollit).

1.8 Si kufizim i dyte qe rrjedh nga ky parim, kafshët e rritura sipas përshkrimeve te këtij ligji duhet te kulloten ne toka te përbashkëta, me kusht qe:

- a) toka te mos jete e trajtuar me produkte te ndryshme nga ato te lejuara ne aneksin II te këtij ligji, për te paktën 3 vjet;
- b) kafshët te cilat përdorin toka te tilla, te cilat nuk janë subjekt i kërkesave te këtij udhëzimi, vijnë nga prodhimi ekstensiv dhe numri i kafshëve për ha t'i korrespondoje 170 kg azot ne vit/ha, siç përcaktohet ne aneksin VII te këtij ligji;
- c) çdo produkt blegtoral i prodhuar nga kafshe te rritura sipas dispozitave te këtij ligji, përderisa përdorin këtë kullote te përbashkët, nuk do te mund te konsiderohen si produkte organike, te paktën te mund te plotësojë kërkesat e autoritetit apo organizmit inspektues qe kafshët janë mbajtur te veçanta nga kafshët e tjera qe nuk i përgjigjen kërkesave te këtij ligji.

2. Konvertimi

2.1 Konvertimi i tokës, i shoqëruar me prodhimin blegtoral organik

2.1.1 Aty ku një njësi prodhimi konvertohet, e tere sipërfaqja e njësisë e përdorur për ushqimin e blegtorisë duhet t'i përgjigjet rregullave te bujqësisë organike, duke përdorur periudhën e konvertimit te krijuar ne pjesën A te këtij aneksi, qe lidhet me "Bimët dhe prodhimet bimore".

2.1.2 Si rrjedhim i këtij parimi, periudha e konvertimit duhet te reduktohet ne një vit për kullotat, zonat e hapura dhe padoqet te përdorura nga speciet jo-barngrënëse. Kjo periudhe mund te reduktohet ne 6 muaj nëse toka te tilla nuk ka, nëse kohet e fundit nuk janë trajtuar me produkte te ndryshme nga ato te referuara ne aneksin II te këtij ligji. Ky kufizim duhet te autorizohet nga autoriteti apo organizmi inspektues.

2.2 Konvertimi i blegtorisë dhe i produkteve blegtorale

2.2.1 Produktet blegtorale shiten me emërtimin produkte organike (biologjike) vetëm nëse kafshët rriten ne përputhje me rregullat e shtruara ne këtë ligj për një periudhe te paktën:

- 12 muaj, ne rastin e njëthundrakëve dhe gjedheve për prodhim mishi;
- 6 muaj, ne rastin e ruminanteve te vegjël dhe derrave;

- 6 muaj, ne rastin e kafshëve për prodhim qumështi;
- 10 jave, për shpendët për prodhim mishi, te sjella ne moshën deri treditëshe;
- 6 jave, ne rastin e shpendëve për prodhim vezësh.

2.2.2 Siç rrjedh nga paragrafi 2.2.1 për krijimin e tufave, viçat dhe te imtat për prodhimin e mishit mund te shiten si prodhime organike te rritura gjate një periudhe tranzitimi, me kusht qe:

- te vijjnë nga mbarështimi ekstensiv;
- te rriten ne njësite e prodhimit organik deri ne kohen e shitjes apo therjes, për një periudhe minimalisht prej 6 muajsh për viçat dhe për te imtat;
- origjina e kafshëve perputhet me kushtet e shprehura ne nendarjet 4 dhe 5 te paragrafit 3.4.

2.3 Konvertimi stimulues

2.3.1 Nga kufizimet e paragrafëve 2.2.1, 4.2 dhe 4.4 ne qofte se ka konvertim te te gjithë njësisë prodhuese, përfshi blegtorinë, kullotat dhe/ose ndonjë toke te përdorur për ushqimin e blegtorisë, periudha e konvertimit te përgjithshëm e kombinuar edhe për blegtorinë, kulloten dhe/ose ndonjë toke e përdorur për ushqimin e kafshëve do te reduktohet ne 24 muaj qe varen nga kushtet e mëposhtme:

- a) Kufizimet përdoren vetëm për kafshët qe ekzistojnë dhe pasardhësit e tyre dhe ne te njëjtën kohe dhe për tokat e përdorura për ushqimin/kullotjen e kafshëve para fillimit te konvertimit;
- b) kafshët ushqehen kryesisht me produkte nga njësite prodhuese.

3. Origjina e kafshëve

3.1 Ne zgjedhjen e racave dhe linjave, duhet te llogaritet dhe kapaciteti i kafshëve për t'u adoptuar ne kushtet lokale; vitaliteti dhe rezistenca e tyre ndaj sëmundjeve. Përveç këtyre, racat dhe linjat e kafshëve te zgjidhen për te shmangur sëmundje te veçanta apo probleme shëndetësore qe shoqërojnë disa linja apo raca te përdorura ne prodhimin intensiv (p.sh. sindroma e stresit tek derrat, sindroma PSE, ngordhjet e papritura, abortimet spontane, lindjet e vështira qe kërkojnë operacione çezariane etj.). Preference t'u jepet racave dhe linjave vendase (autoktone lokale).

3.2 Kafshët duhet te vijjnë nga njësite prodhuese te cilat veprojnë ne përputhje me rregullat e tipave te ndryshme te prodhimit blegtoral te shtruara ne nenin 6 te kësaj shtojce. Gjate gjithë jetës se kafshëve duhet te aplikohet ky sistem prodhimi.

3.3 Kafshët qe ekzistojnë ne një njësi prodhimi blegtoral, qe nuk vepron ne përputhje me rregullat e kësaj shtojce, mund te konvertohen me një miratim te mëparshëm te trupit/autoritetit inspektues.

3.4 Kur një tufe krijohet për here te pare dhe kafshët e rritura ne mënyrë organike nuk janë te mjaftueshme ne numër, kafshët e rritura joorganikisht mund te sillen ne njësite e prodhimit blegtoral, ne varësi te kushteve te mëposhtme:

- zogjtë për prodhimin e vezëve nuk duhet te jene me shume se 18 javësh;
- zogjtë për prodhim mishi (brojler) duhet te jene me pak se 3 ditësh ne kohen kur largohen nga njësia ku u prodhuan për ne njësite e prodhimit;
- buajt duhet te jene me pak se 6 muaj;
- viçat dhe kuajt duhet te rriten sipas rregullave te këtij aneksi dhe menjëherë pas këputjes dhe ne ndonjë rast ata duhet te jene me pak se 6 muaj;
- delet dhe dhite duhet te rriten sipas rregullave te këtij aneksi, menjëherë pas këputjes, dhe, ne ndonjë rast, ato duhet te jene me pak se 45 dite;
- gicat duhet te rriten sipas rregullave te këtij aneksi, menjëherë pas këputjes dhe te peshojnë me pak se 25 kg.

3.5 Ky kufizim, i cili duhet te jete i autorizuar qe me përpara nga një trup apo autoritet inspektues, aplikohet për një periudhe transitore trevjeçare.

3.6 Ripërtëritja, rigjenerimi apo remontimi i tufave do te autorizohet nga autoriteti kontrollues kur kafshët nuk rriten ne mënyrë organike dhe ne rastet e mëposhtme:

a) mortalitetit të lartë të kafshëve të shkakuar nga rrethana katastrofike të shëndetësore;

b) zogjtë për prodhim vezësh nuk janë më shumë se 18 javësh;

c) shpendët për prodhim mishi janë më pak se 3 ditësh dhe derrat menjëherë pas këputjes janë më pak se 25 kg. Rastet (b) dhe (c) autorizohen për një periudhë tranzicioni trevjeçar.

3.7 Në rastin e gicave, zogjve për veze dhe shpendëve për prodhim mishi, ky kufizim në kohë (tranzicioni) do të riekzaminohet para datës së përfundimit për të parë, nëse ka vend për t'i shtyrë këto afate.

3.8 Maksimumi i kafshëve për remontimin e tufave: në njëthundrakë e gjedh prej 10%, derra dhe të imta prej 20%. Këto kafshe do të sillen nga ferma blegtorale të prodhimit joorganik për të mbështetur rritjen natyrale dhe për të rigjeneruar tufat, kur nuk ka kafshe të rritura në mënyrë organike dhe vetëm kur autorizohen nga autoriteti apo organizmi kontrollues.

3.9 Përqindjet e vendosura në kufizimet e mësipërme nuk do të aplikohen në njësitë e prodhimit më pak se 10 njëthundrakë apo gjedh ose më pak se 5 derra, të leshta apo të dhirta. Për këto njësi, çdo remontim i përmendur më sipër do të jetë i kufizuar në një maksimum prej një kafshe në vit.

3.10 Këto përqindje mund të rriten deri në 40 %, sipas opinionit apo mendimit të autoritetit apo organit inspektues, në raste të veçanta si më poshtë:

- kur ndërmerret një ekstension në shkallë të gjere;
- kur ndryshohet një racë;
- kur zhvillohet specializimi i një kafshe të re.

3.11 Si kufizim i peste, meshkujt për mbarështim duhet të sillen nga fermat joorganike në një fermë blegtorale organike, me kusht që kafshët më pas të rriten dhe të ushqehen sipas rregullave të vendosura në këtë ligj.

3.12 Kur kafshët vijnë nga njësi që nuk veprojnë në përputhje me nenet e kësaj shtojce, në lidhje me kushtet dhe kufizimet e vendosura në paragrafët 3.3 deri 3.11 (të mësipërm), periudhat e parashtruara në paragrafin 2.2.1 duhet të shihen nëse prodhimet janë shitur sikur të ishin organike dhe gjatë këtyre periudhave të gjitha rregullat e vendosura duhet të veprojnë në përputhje me këtë shtojce.

3.13 Aty ku kafshët janë marrë nga njësi që nuk veprojnë në përputhje me këtë shtojce, vëmendje të veçantë u duhet kushtuar masave shëndetësore të kafshëve. Autoriteti inspektues duhet të aplikojë, në varësi të kushteve lokale, masa të veçanta, të tilla si teste për parazitet dhe periudha karantine.

4. Ushqimi

4.1 Ushqimi synon më shumë të sigurojë një prodhim cilësor sesa maksimizimin e prodhimit, ndërsa plotëson kërkesat ushqimore të kafshëve në fazën të ndryshme të zhvillimit të tyre. Praktikën e majmërisë të autorizuar tani për tani janë reversibile në çdo fazë të procesit të rritjes. Ndalohej të ushqyerit e detyruar të kafshëve.

4.2 Kafshët duhet të ushqehen me ushqime të prodhuara në mënyrë organike.

4.3 Me tej, kafshët duhet të rriten në përputhje me rregullat e vendosura në këtë aneks. E preferueshme është përdorimi i ushqimeve nga njësi apo, kur nuk është e mundur, përdorimi i ushqimeve nga njësi apo ndërmarrje të tjera në varësi të parashikimeve të këtij ligji.

4.4 Deri në 30% të formulës së ushqimeve në racione mesatarisht, mund të përmbajnë lende ushqimore në konvertim. Kur ushqimet në konvertim vijnë nga një njësi e vete ekonomisë, kjo, përqindje mund të rritet në 60%.

4.5 Të ushqyerit e të vegjëlve duhet të bazohet në qumështin natyral, i preferueshem është qumështi i nënës. Të gjithë të vegjlit duhet të ushqehen me qumësht natyral për një periudhë minimum që varet nga specia, e cila do të jetë 3 muaj për gjedhet dhe njëthundrakët, 45 ditë për të imtat dhe 40 ditë për derrat.

4.6 Ministria e Bujqësisë dhe e Ushqimit do të përcaktojë zonat apo rajonet përkatëse, ku praktikohet lëvizja e njerëzve dhe e kafshëve për në zonat kullosore në male, pa paragjykuar të ushqyerit e kafshëve të shtruar në këtë shtojcë.

4.7 Sistemet e rritjes së barngrënësve do të bazohen në përdorimin në maksimum të kullotave sipas vlerës së kullotave në periudha të ndryshme të vitit. Të paktën 60% e lëndes së thatë në racionet ditore konsiston në foragjeret e freskëta, të thata, të ashpra apo silazh. Megjithatë, autoriteti apo trupi inspektues mund të lejojë një reduktim deri në 50 % për kafshët në prodhim qumështi për një periudhë maksimumi prej 3 muajsh në fillim të laktacionit.

4.8 Për një periudhë trevjeçare, autorizohet përdorimi i proporcioneve të kufizuara të lendeve ushqimore konvencionale, ku fermeri nuk është në gjendje të marrë ushqime ekskluzivisht nga prodhimi organik. Përqindja maksimum e ushqimeve konvencionale të autorizuar për vit është 10% në rastin e barngrënësve dhe 20% për specie të tjera. Këto shifra llogariten në mënyrë të përvitshme si përqindje e lëndes së thatë të ushqimeve me origjinë bujqësore. Përqindja maksimum e autorizuar e ushqimeve konvencionale në racion ditor, përveç periudhës së lëvizjes, duhet të jetë 25 %, e llogaritur si përqindje e lëndes së thatë.

4.9 Siç del nga paragrafi 4.8, kur humbet prodhimi foragjer, në mënyrë të veçantë si rezultat i kushteve të veçanta të motit, autoriteti kompetent shtetëror mund të autorizojë për një periudhë të kufizuar dhe në lidhje me një zonë të caktuar (të veçantë), një përqindje më të lartë të ushqimeve konvencionale ku justifikohet një kufizim i tillë.

4.10 Për shpendët, racioni ushqimor i përdorur duhet të përmbajë të paktën 65 % drithëra.

4.11 Ushqimet e ashpra, të freskëta apo të thata, apo silazhi duhet të shtohen në racionin ditor të derrave dhe të shpendëve.

4.12 Në silazh mund të përdoren si aditivë vetëm produktet e listuara në aneksin II pjesa D seksioni 1.5 dhe 3.1 dhe ndihmuese të përpunimit.

4.13 Lendet ushqimore konvencionale me origjinë bujqësore mund të përdoren në të ushqyerit e kafshëve vetëm në qofte se listohen në aneksin II pjesa C seksioni 1 (lendet ushqimore me origjinë nga bimët), në vartësi të kufizimeve sasiore të paraqitura në këtë shtojcë dhe vetëm nëse ato janë prodhuar apo përgatitur pa përdorimin e solventeve kimike.

4.14 Lendet ushqimore me origjinë shtazore (nëse prodhohen në mënyrë organike apo konvencionale) mund të përdoren vetëm nëse janë të listuara në aneksin II pjesa C seksioni 2 dhe në vartësi të kufizimeve sasiore të paraqitura në këtë shtojcë.

4.15 Me qëllim që të plotësohen kërkesat ushqyese të kafshëve, vetëm produktet e listuara në aneksin II pjesa C seksioni 3 (Lende ushqimore me origjinë minerale) dhe pjesa D seksioni 1. i (elementet që gjenden në formë gjurme) dhe 1.2 (vitaminat, provitaminat dhe substancat e përcaktuara mirë kimikisht që kanë efekt. të njëjtë) mund të përdoren në të ushqyerit e kafshëve.

4.16 Vetëm produktet e listuara në aneksin II pjesa D seksioni 1.3 (enzimat), 1.4 (mikroorganizmat), 1.6 (agjente lidhës, antitrupat dhe koagolantet), 2 (produkte të caktuara të veçanta të përdorura në ushqimin e kafshëve) dhe 3 (lende të tjera shtese në fabrikimin e ushqimeve) mund të përdoren në të ushqyerit e kafshëve për qëllimet e treguara sipas kategorive të përmendura më sipër. Antibiotiket, koksidiostatiket, substancat medicinale, nxitësit e rritjes apo ndonjë substancë tjetër që synon të stimulojë rritjen apo prodhimin nuk do të përdoren në të ushqyerit e kafshëve.

4.17 Ushqimet, materialet ushqyese, aditivët ushqimore në përbërje të ushqimeve, substanca të tjera shtese në fabrikimin e ushqimeve dhe produkte të veçanta të përdorura në të ushqyerit e kafshëve nuk duhet të jenë prodhuar nga organizma gjenetikisht të modifikueshëm apo produkte që rrjedhin prej tyre.

5. Parandalimi i sëmundjeve dhe trajtimi veterinar

5.1 Parandalimi i sëmundjeve në prodhimin blegtoral do të bazohet në parimet e mëposhtme:

a) zgjedhja e racave dhe linjave të përshtatshme të kafshëve si specifikohet në seksionin 3;

b) aplikimi i praktikave mbarështuese, te përshtatshme ne përputhje me kërkesat e çdo specie, qe inkurajon, stimulon rezistence te forte ndaj sëmundjeve dhe parandalimin e infeksioneve;

c) përdorimi i ushqimeve me cilësi te larte, se bashku me ushtrimet e rregullta fizike dhe lëshimi ne kullote ndikojnë kështu ne stimulimin e mbrojtjes natyrale imunologjike te kafshëve;

d) sigurimi i një densiteti te përshtatshëm te kafshëve, ne mënyrë qe te shmanget mbingarkesa dhe ndonjë problem shëndetësor qe mund te rrjedhe.

5.2 Parimet e vendosura me sipër, do te kufizojnë problemet shëndetësore te kafshëve, kështu qe ato te mund te kontrollohen kryesisht nëpërmjet parandalimit.

5.3 Nëse, pavarësisht prej te gjitha masave te mësipërme, një kafshe sëmuret apo plagoset, ajo duhet te trajtohet menjëherë, nëse është e nevojshme, te izolohet ne vende te përshtatshme.

5.4 Përdorimi i medikamenteve veterinare ne bujqësinë organike do te veproje konform parimeve te mëposhtme:

a) Prodhimet fitoterapeutike (p.sh. ekstraktet bimore, përjashto antibiotiket, esencat etj.), produktet homeopatie (p.sh. substancat bimore, shtazore apo minerale) dhe oligoelementet (gjurme) dhe produktet e listuara ne pjesën C seksioni 3 te shtojcës II do te jene ne preference medikamentet veterinare allopatike te sintetizuara kimikisht ose antibiotiket, me kusht qe ndikimi i tyre terapeutik te jete efektiv për speciet e kafshëve dhe kushtet për te cilat synon trajtimi;

b) Ne qofte se përdorimi i produkteve te mësipërme nuk provon ose s'ka te ngjare te provoje efektivitet ne luftimin e sëmundjeve apo plagosjeve, për te shmangur vuajtjet dhe dhimbjet e kafshëve, antibiotiket apo medikamentet veterinare allopatike te sintetizuara kimikisht mund te përdoren nen përgjegjësinë e veterinerit;

c) Ndalohet përdorimi i medikamenteve veterinare allopatike te sintetizuara kimikisht apo antibiotiket ne trajtimet parandaluese.

5.5 Përveç parimeve te mësipërme, do te aplikohen rregullat e mëposhtme:

a) Ndalohet përdorimi i substancave për te nxitur rritjen apo prodhimin, (përfshi antibiotiket, koksidiostatiket dhe te tjera shtesa artificiale për qëllime nxitjen e rritjes) dhe përdorimi i hormoneve apo substancave te njëjta për te kontrolluar riprodhimin (p.sh. induktimi apo sinkronizimi i estrusit), apo për qëllime te tjera.

b) Te autorizohen trajtimet veterinare te kafshëve, apo trajtimet e lokaleve, pajisjeve dhe mjeteve, përfshi përdorimin e medikamenteve veterinare imunologjike, kur një sëmundje njihet si prezentë ne një zone te veçante ne te cilën gjendet njësia prodhuese.

5.6 Kurdo qe te përdoren medikamentet veterinare, tipi i produktit duhet te regjistrohet ne mënyrë te qarte (duke përfshirë treguesit e substancave farmakologjike aktive te përmbajtura ne te) se bashku me detajet mbi diagnozat, përdorimin, metodat e administrimit, zgjatjen e trajtimit dhe periudhën e ndërprerjes te përcaktuar ne ligj. Ky informacion t'i deklarohet autoritetit apo trupit inspektues përpara tregtimit te kafshëve apo produkteve blegtorale si te prodhuara organikisht. Kafshët e trajtuara duhet te jene identifikuar ne mënyrë te qarte, individualisht, ne rastin e kafshëve te mëdha; ne grup apo individualisht, ne rastin e shpendëve dhe kafshëve te vogla.

5.7 Periudha ndërmjetëse midis administrimit te fundit me medikamente veterinare allopatike te një kafshe ne kushte normale përdorimi dhe prodhimi i lendeve ushqimore te prodhuara ne mënyrë organike nga kafshe te tilla duhet te zgjatet, gati te dyfishohet periudha e mësipërme e rregulluar me ligj ose, ne rastin kur kjo periudhe nuk specifikohet, ajo behet 48 ore.

5.8 Me përjashtim te vaksinimeve, trajtimeve antiparazitare dhe skemave te çrrënjësjes se detyrueshme te krijuar nga shteti, ne rastin kur një kafshe apo një grup kafshësh marrin me shume se 2 ose maksimumi tre prej trajtimeve me medikamente veterinare kimikisht te sintetizuara apo antibiotike brenda një viti (ose me shume se një cikël trajtimi nëse

jetëgjatësia produktive e tyre është me pak sesa një vit) kafshët që kanë këtë problem ose prodhimet që rrjedhin prej tyre nuk mund të shiten sikur të ishin prodhuar sipas këtij aneksi dhe kafshët duhet të ishin vendosur sipas periudhës së konvertimit të parashikuar në seksionin 2 të kësaj shtojce, në varësi të konsensit të autoritetit apo organizmit të kontrollit/inspektimit.

6. Praktikë e menaxhimit të mbarështimit, transporti dhe identifikimi i produkteve blegtorale

6.1 Praktikë zooteknike

6.1.1 Në parim, riprodhimi i kafshëve të rritura në mënyrë organike duhet të bazohet në metoda natyrore. Megjithatë, inseminimi artificial ndalohet. Ndalohen, gjithashtu, forma të tjera riprodhimi apo të ndihmës (p.sh. embrio-transfera).

6.1.2 Veprime të tilla si aplikimi i bandave elastike në bishtin e deleve, prerja e dhëmbëve, prerja apo rregullimi i sqepave apo prerja e brirëve nuk duhet të jenë praktika sistematike në bujqësinë organike. Disa prej këtyre veprimeve mund, sidoqoftë, të autorizohen nga autoriteti apo organi inspektues për motive të sigurisë (p.sh. heqja e brirëve tek kafshët e reja) ose nëse synohet përmirësimi i shëndetit, mirëqenia apo higjiena e kafshëve. Veprime të tilla duhet të kryhen në moshe të përshtatshme nga personeli i kualifikuar, duke reduktuar në minimum vuajtjet e kafshëve.

6.1.3 Kastrimi i kafshëve lejohet me qëllim që të ruhet cilësia e produkteve dhe praktikë e prodhimit tradicional (derrat e tipit për mish, demat e rinj, gjelat për mish), por vetëm sipas kushteve të vendosura në frazën e fundit të paragrafit 6.1.2.

6.1.4 Ndalohet mbajtja e lidhur e kafshëve. Me gjithë këtë, siç del nga ky parim, autoriteti apo organi inspektues, mund të autorizojë këtë praktikë për kafshë të veçanta sipas motivacionit të një operatori, kur kjo është e nevojshme për arsye sigurie dhe mirëqenie dhe një lidhje e tillë është e kufizuar vetëm për një periudhë të kufizuar kohe.

6.1.5 Siç del nga ajo që parashtrohet në paragrafin 6.1.4, lidhja e gjedheve mund të praktikohet me kusht që të sigurohen ushtrime të rregullta fizike dhe rritja të jete në një linjë me kërkesat e mirëqenies së kafshës me zonat komforte të shtresës si në menaxhimin individual. Kjo, e autorizuar nga autoriteti apo organizmi inspektues (i kontrollit), të aplikohet për një periudhë kalimtare pesëvjeçare.

6.1.6 Me kufizimet ligjore që vijnë me pas, gjedhet në ekonomitë e vogla mund të fiksohen (lidhen) nëse nuk është e mundur të mbahen gjedhet në grupe në përshtatje me kërkesat e mbarëvajtjes së tyre ose të paktën dy herë në javë të çohen në kullote apo hapësira të lira të hapura. Ky veprim, i cili duhet të autorizohet nga autoriteti apo organizmi inspektues, aplikohet në ekonomitë që kënaqin (plotësojnë) kërkesat natyrore lidhur me prodhimin organik të kafshëve.

6.1.7 Atje ku kafshët mbahen në grup, madhësia e grupit duhet të varet nga faza e zhvillimit dhe nevojat e mirëqenies së specieve. Është e ndaluar mbajtja e kafshëve në kondicion apo në një regjim të ushqyeri që mund të shkaktojë aneminë.

6.1.8 Moshë minimale për therjen e shpendëve është:

- 81 ditë për pulat,
- 150 ditë për gjelat,
- 49 ditë për rosat Pekineze,
- 70 ditë për rosat Muscovy
- 84 ditë për rosakët Muscovy
- 92 ditë për rosa bastarde (shtegtare)
- 94 ditë për pulat afrikane
- 140 ditë për gjelat e detit dhe patat

Kur prodhuesit nuk mund të aplikojnë moshat minimale të therjes, ata duhet të përdorin linja me rritje të ngadalte.

6.2 Transporti

6.2.1 Transporti i kafshëve duhet të kryhet në mënyrë që të kufizojë stresin e vuajtur nga kafshët. Procesi i ngarkimit dhe i shkarkimit duhet të kryhet me kujdes dhe pa përdorimin e ndonjë tipi të stimulimit elektrik të kafshëve. Ndalohet përdorimi i qetësuesve allopatike para dhe gjatë transportit.

6.2.2 Gjatë periudhës që sillet për t'u therrur dhe deri në therrje, kafsha duhet të trajtohet në mënyrë të tillë që të reduktohet në minimum stressi.

6.3 Identifikimi i produkteve blegtorale

6.3.1 Kafshët dhe produktet blegtorale duhet të jenë të identifikuara gjatë gjithë fazave të prodhimit, përgatitjes, transportit dhe marketingut.

7. Mbeturinat organike (plehu) të kafshëve

7.1 E tere sasia e plehrave në total, e përdorur në një ekonomi, nuk mund t'i kalojë 170 kg azot për vit/hektarë të përdorur në një zonë bujqësore. Nëse është e nevojshme, mund të reduktohet densiteti i kafshëve të stokuara për të shmangur mbingarkesën e kufizuar të shprehur me sipër.

7.2 Për të përcaktuar densitetin e përshtatshëm të kafshëve të referuar me sipër, njësite e kafshëve ekuivalent me 170 kg azot për vit/ha të zonës bujqësore e përdorur për kategori të ndryshme kafshësh do t'u referohen të dhënave të shprehura në aneksin VII.

7.3 Ekonomitë që praktikojnë metodën e prodhimit biologjik mund të krijojnë bashkëpunim me ekonomi dhe ndërmarrje të tjera, të cilat veprojnë në përputhje me parashikimet e kësaj shtojce, me qëllim shpërndarjen e plehrave të tepërta nga prodhimi organik. Ky limit maksimum prej 170 kg azot nga plehurat organike për vit/ha nga zona bujqësore e përdorur do të llogaritet bazuar në të gjitha njësitë e prodhimit organik të përfshirë në një kooperim të tillë.

7.3 Mjetet e destinuara për ruajtjen e plehrave organike të kafshëve duhet të jenë të një kapaciteti të tillë që të parandalojnë ndotjen e ujit nga shkarkimet direkte ose nëpërmjet shkarkimeve dhe infiltrimeve të tokës.

7.4 Për të siguruar menaxhimin e sakte të plehrave, impiantet e ruajtjes së plehrave organike duhet të kenë një kapacitet ruajtjeje të caktuar për një periudhë të gjatë të vitit, në të cilën aplikimi në tokë i plehrave nuk është oportun apo kur aplikimi i tillë ndalohet, në rastet ku njësia prodhuese vendoset brenda një zone e përcaktuar si e prekshme (e ekspozuar) ndaj nitrateve.

8. Zonat e lira për lëvizje dhe strehimi i kafshëve

8.1 Parime të përgjithshme

8.1.1 Kushtet e strehimit për kafshët duhet të plotësojnë nevojat biologjike dhe etologjike (p.sh. nevojat e sjelljes që lidhen me lirinë e lëvizjes dhe komfortin). Kafshët duhet të kenë akses të plotë për ushqim dhe ujë. Izolimi, ngrohja dhe ventilimi i stallave duhet të sigurojë që qarkullimi i ajrit, niveli i pluhurave, temperatura, lagështia relative e ajrit dhe përqendrimi i gazit, të mbahen brenda limiteve të cilat nuk janë të dëmshme për kafshët. Stallat duhet të lejojnë një ventilim të mjaftueshëm dhe ndriçim natyral.

8.2 Ruajtja e densitetit të kafshëve dhe mbrojtja e vegjetacionit nga mbikullotja

8.2.1 Nuk është i detyrueshëm strehimi për kafshët në zonat me kushte të përshtatshme klimaterike të cilat lejojnë që kafshët të mund të jetojnë jashtë.

8.2.2 Densiteti i kafshëve nëpër stalla duhet të sigurojë komfortin e mirëqenien e kafshëve në funksion, në mënyrë të veçante, të species, racës dhe moshës së kafshës. Gjithashtu, duhet të llogariten dhe nevojat e lëvizjes së kafshëve, që varen në mënyrë të veçante nga madhësia e grupit dhe e seksit të kafshëve. Densiteti optimum do të kërkojë të sigurojë mirëqenien e kafshëve, duke u siguruar atyre hapësirë të mjaftueshme për të qëndruar në mënyrë të natyreshme, të shtrihen lehtësisht, të rrotullohen, të pastrojnë vetveten, të ndërmarrin të gjitha

pozicionet natyrale dhe te bëjnë te gjitha llojet e lëvizjeve te tilla si shtriqje apo ndeshjet midis kafshëve.

8.2.3 Sipërfaqet minimale për strehimin e kafshëve dhe zonat jashtë tyre për lëvizjet e tyre (padoqet) dhe karakteristika te tjera te strehimit për specie dhe kategori te ndryshme kafshësh janë paraqitur ne aneksin VIII.

8.2.4 Densiteti i kafshëve te mbajtura ne kullote, vende te tjera me bimësi, ne toka mesatare, toka me lagështi, zona me shqopa dhe vendqëndrime natyrale apo gjysmenatyrale duhet te jete mjaft i ulet për te parandaluar rrëshqitjen e tokës dhe konsumin e gjithë bimësisë.

8.2.5 Stallat, ndërtesat, rrethimet, pajisjet dhe aparaturat duhet te pastrohen dhe dezinfektohen mjaft mire për te parandaluar kontaminimin dhe për te siguruar profilaksinë ndaj organizmave patogjene. Vetëm produktet e listuara ne pjesën e shtojcës II mund te përdoren për një pastrim dhe dezinfektim te tille te stallave dhe impianteve zooteknike. Feçet, urina dhe ushqimet e pangrëna apo te ndotura duhet te hiqen sa me shpesh si një nevojë për te minimizuar erën e keqe dhe te shmanget tërheqja e insekteve apo rodenteve. Vetëm produktet e listuara ne pjesën B seksioni 2 te shtojcës II mund te përdoren për eliminimin e insekteve apo dëmtuesve te tjerë ne ndërtesa (stalla) apo impiante te tjera ku mbahen kafshe.

8.3 Gjitarët

8.3.1 Te gjithë gjitarët duhet te kenë akses për ne kullota, padoqe apo zona te hapura për lëvizjen e kafshëve, te cilat mund te jene pjesërisht te mbuluara dhe qe kafshët te mund t'i përdorin ato zona sipas kushteve fiziologjike te kafshëve, nëse e lejojnë kushtet dhe gjendja e tokës. Barngrënësit duhet te kenë akses kurdoherë qe e lejojnë kushtet.

8.3.2 Ne rastet kur barngrënësit kane mundësi kullotjeje gjate periudhës se kullotjes dhe ku sistemi i strehimit gjate dimrit u jep liri për te lëvizur kafshëve, duhet hequr dore nga detyrimi për te siguruar lëvizjen ne mjedise te hapura gjate dimrit.

8.3.3 Demat mbi 1 vjeç duhet te çohen ne kullote, padoqe apo zona te tjera te hapura. 8.3.04 Ne fazën përfundimtare te majmërisë gjedhet, derrat dhe dhente për prodhim mishi mund te mbahen ne stalla, me kusht qe kjo periudhe te mos e kaloje 1/5 e jetës se kafshës dhe ne ndonjë rast një periudhe prej maksimumi 3 muaj.

8.3.5 Stallat duhet te kenë dysheme te sheshte, por jo te lëmuar (te rrëshqitshme). Te paktën gjysma e gjithë dyshemesë duhet te jete solide dhe jo me konstruksion rrjet.

8.3.6 Stalla duhet te jete e përshtatshme, e pastër, me shtrese te thate dhe sipërfaqe te mjaftueshme, qe duhet te jete një konstruksion solid i pa rrëshqitshëm. Ne zonën e pushimit shtresa duhet te jete kashte ose tjetër material natyral i përshtatshëm. Shtresa mund te përmirësohet dhe pasurohet me ndonjë produkt mineral te autorizuar për përdorim si pleh ne bujqësinë organike ne përputhje me pjesën A te shtojcës II.

8.3.7 Ndalohet mbajtja e viçave ne bokse individuale pas moshës njëjavëshe.

8.3.8 Dosat mund te mbahen ne grupe, përveç atyre qe janë ne fazën e fundit te mbarsmërisë dhe gjate periudhës se mëmëzimit (me gica ne gji). Gicat nuk duhet te mbahen ne Flat decks-ose ne bokse te përbashkëta. Padoqet duhet t'u japin mundësi derrave te gërryejnë dhe te lëvizin lirisht etj. Me qellim qe derrat te gërryejnë, mund te përdoren substanca te ndryshme.

804 Shpendët

804.1 Shpendët duhet te rriten ne mjedise te hapura dhe nuk duhet te mbahen ne kafaze.

804.2 Zogjtë duhet te pijen ujë ne ujera qe rrjedhin, pellgje apo afër liqeneve, kurdoherë qe e lejojnë kushtet e motit, me synim respektimin e kërkesave te mirëqenies se kafshëve apo kushteve higjienike.

804.3 Te gjitha llojet e ndërtesave për shpendët duhet te plotësojnë kushtet minimale si vijon:

- Me e pakta, 1/3 e ndërtesës duhet te jete solide, jo e rrëshqitshme apo konstruksion rrjete dhe e mbuluar me një material te tille, si kashte, tallash rere apo torfe;

- Ne kafazet për pulat pjellëse duhet te këtë një pjese mjaft te madhe te dyshemesë për pulat dhe për te grumbulluar jashtëqitjet;

- Ato duhet te kenë këmbalecë druri ne madhësinë dhe ne numrin ne përshtatje me madhësinë e grupit dhe te zogjve siç parashtrohet ne aneksin VIII;
- Ato duhet te kenë brima hyrje/dalje te një madhësie te përshtatshme për zogjtë dhe këto te kenë te paktën 4 m² për 100 m² te sipërfaqes se nevojshme për zogjtë.
- çdo kafaz nuk duhet te përmbajë me shume se:
 - 4800 zogj,
 - 3000 pula pjellëse,
 - 5200 pula afrikane;
 - 4000 rosa Muscovy apo Pekini ose 3200 rosake Muscovy apo Pekini apo te vegjlit e tyre;
 - 2500 gjela, pata ose gjela deti;
- Sipërfaqja e përdorshme ne total ne strehimet e shpendëve për prodhimin e mishit ne një njësi te vetme prodhimi nuk duhet t'i kaloje te 1600 m².

8.4.4 Ne rastin e pulave prodhuese drita natyrale duhet te shtohet me mjete artificiale për te siguruar një maksimum prej 16 orësh ndriçim ne dite me një periudhe pushimi te pakthyeshme pa ndriçim artificial prej te paktën 8 orësh.

8.4.5 Pulat duhet te mbahen dhe te rriten ne mjedise te hapura, kurdoherë qe e lejojnë kushtet e motit dhe sa here qe është e mundur. Kjo periudhe duhet te zërë te paktën 1/3 e jetës se tyre. Këto mjedise te hapura te jene te mbuluara kryesisht me vegjetacion, te siguruara me mjete mbrojtëse dhe t'u lejoje kafshëve qe te kenë lugje (ene) ne numër te përshtatshëm për te pire e për te ngrënë.

8.4.6 Për arsye shëndetësore, ndërtesa duhet te këtë boshllëqe te lira midis dy grupeve shpendësh te rritura. Ndërtesat dhe mjediset e tjera te pastrohen dhe te dezinfektohen gjate kësaj kohe. Përveç kësaj, kur rritja e çdo tufe shpendësh ka përfunduar, vendi ku u mbajtën shpendët do te lihet bosh për te lejuar rigjenerimin e vegjetacionit dhe për arsye shëndetësimi te saj. Këto kërkesa nuk do aplikohen për një numër te vogël shpendësh, te cilat nuk mbahen ne këto zona dhe te cilat mbahen te lira gjate gjithë ditës.

8.5 Kufizime te përgjithshme ne strehimin e kafshëve

8.5.1 Siç rrjedh dhe nga kërkesat e parashtruara ne paragrafin 8.3.1, 8.4.2, 8.4.3 dhe 8.4.5 dhe densiteti i mbajtjes parashtrohet ne aneksin VIII, autoriteti kompetent mund te autorizojë kufizime nga kërkesat e këtyre paragrafëve dhe prej shtojcës VIII për një periudhe te përkohshme qe përfundon ne 31 dhjetor 2010. Ky kufizim mund te aplikohet vetëm ne ekonomitë blegtorale qe kane ndërtesa (strehime) te ndërtuara përpara hyrjes ne fuqi te këtij ligji dhe për me tepër ne rast se këto strehime veprojnë afërsisht ne përputhje me rregullat e caktuara ne këtë ligj dhe qe kane te bëjnë me prodhimin blegtoral organik.

8.5.2 Operatoret qe përfitojnë nga ky kufizim, do te prezantojnë, për autoritetin kompetent, një plan qe përmban marrëveshjet te cilat sigurojnë, ne fund te kufizimit, përputhshmëri me parashikimet e këtij aneksi.

C. Bletaria dhe produktet qe merren prej saj

1. Parime te përgjithshme

1.1 Bletaria është një aktivitet qe kontribuon ne mbrojtjen e mjedisit dhe bujqësisë dhe prodhimit pyjor nëpërmjet pllenimit qe kryhet nga bletët.

1.2 Kualifikimi i produkteve te bletëve si produkte organike është i lidhur ngushte me dy karakteristika te trajtimit te koshereve dhe te cilësisë se mjedisit. Ky kualifikim varet gjithashtu nga kushtet e mbledhjes, përpunimit dhe ruajtjes (magazinimit) te produkteve nga bletët.

1.3 Kur një operator mban disa njësi me blete ne te njëjtën zone, te gjitha njësite duhet te veprojnë ne përputhje me kërkesat e kësaj shtojce. Siç del nga ky parim, një operator mund te mbaje (mbarështojë) njësi duke mos vepruar ne përputhje me këtë shtojce, me kusht qe te gjitha kërkesat e kësaj shtojce te plotësohen, me përjashtim te parashikimeve te parashtruara

ne paragrafin 4.2 për vendosjen e parqeve te bletëve. Ne atë rast, produkti nuk mund te shitet sipas metodave te prodhimit organik.

2. Periudha e konversionit

2.1 Produktet e bletëve mund te shiten sipas metodës se prodhimit organik vetëm nëse kushtet e rregullave te tanishme janë respektuar për te paktën një vit. Gjate periudhës se konversionit, dylli te zëvendësohet sipas kërkesave te shtruara ne paragrafin 8.3.

3. Origjina e bletëve

3.1 Ne zgjedhjen e racave duhet te llogaritet kapaciteti i kafshëve për t'u adoptuar ne kushtet e rajonit, vitaliteti i tyre, si dhe rezistenca e tyre ndaj sëmundjeve. Preference t'u jepet racave evropiane te bletëve mellifere dhe ekotipeve te tyre lokale.

3.2 Parqet e bletëve krijohen nga ndarja e kolonive ose përftohen nga tufa bletësh apo koshere nga njësi qe veprojnë ne përputhje me parashikimet e kësaj shtojce.

3.3 Si rrjedhim i pare, ne varësi te aprovimit te mëparshëm nga autoriteti apo organizmi inspektues, parqet e bletëve qe ekzistojnë ne njësite prodhuese qe nuk veprojnë sipas rregullave te kësaj shtojce mund te konvertohen.

3.4 Si rrjedhim i dyte, nga tufat e bletëve kërkohet nga bletërritësit te mos prodhohet sipas kësaj shtojce gjate një periudhe kalimtare dyvjeçare ne varësi te periudhës se konversionit.

3.5 Si rrjedhim i trete, rindërtimi i parqeve te bletëve do te autorizohet nga autoriteti apo organizmi i kontrollit, ne rastin e mortalitetit te larte te kafshëve te shkaktuar nga rrethana shëndetësore apo katastrofike kur nuk janë disponibel parqet qe veprojnë sipas kësaj shtojce, ne varësi te periudhës se konversionit.

3.6 Si rrjedhim i katërt, për rinovimin e parqeve me 10% ne vit te mbretërshave dhe te bletëve qe nuk veprojnë ne përputhje me këtë shtojce mund te inkorporohen ne njësite e prodhimit organik ato mbretërsha dhe blete te vendosura ne koshere me flete dylli qe vijnë nga njësite e prodhimit organik. Ndërkohë nuk aplikohet periudha e konversionit.

4. Vendosja e parqeve te bletëve

4.1 Autoriteti kompetent ne MBU duhet te përcaktojë rajonet apo zonat ku nuk mund te praktikohet apikultura qe t'i përgjigjet kërkesave te kësaj shtojce. Një harte ku te listohet vendosja e përshtatshme e koshereve, siç parashikohet ne aneksin III pjesa A1 seksioni 2 do te sigurohet për autoritetin apo organizmin inspektues nga bletërritësit. Kur zona te tilla nuk identifikohen, bletërritësit duhet te sigurojnë autoritetin apo organizmin inspektues me një dokument dhe evidence te përshtatshme, qe përmban një analize te përshtatshme nëse është e nevojshme, për te demonstruar qe zonat ku mbahen kolonitë e tij plotësojnë kushtet e kërkuara ne këtë shtojce.

4.2 Vendosja e parqeve duhet te jete e tille qe:

a) te sigurojnë mjaft nektar natyral, menja (mjaltë i prodhuar nga konsumi i parazitëve), dhe burime poleni për bletët dhe ujë te mjaftueshëm;

b) e tille te jete brenda një rrezeje prej 3 km nga vendosja e parkut, burimet e nektarit dhe polenit konsistojnë kryesisht ne bimët e prodhuara ne mënyrë organike dhe/ose bimësinë spontane, sipas kërkesave te nenit 6 dhe aneksit I te kësaj shtojce;

c) te ruaje distance te mjaftueshme nga burimet e prodhimit bujqësor qe mund te çojnë lehtësisht ne ndotjen p.sh.: qendrat urbane, rrugët, zonat industriale, vendet ku trajtohen plehrat etj. Autoritetet apo organizmat inspektues do te krijojnë masa për te siguruar këtë kërkesë.

Kërkesat e mësipërme nuk aplikohen ne zonat ku nuk ka lulëzim ose kur kosheret janë inaktive (periudhën letargjike).

5. Ushqimi

5.1 Ne fund te sezonit prodhues kosheret duhet te lihen me rezerva mjalti dhe poleni te mjaftueshëm për te mbijetuar gjate periudhës se dimrit.

5.2 Ushqyerja artificiale e kolonive autorizohet kur mbijetesa e koshereve rrezikohet nga kushtet ekstreme te klimës. Te ushqyerit artificial do te behet me mjaltë te prodhuar ne mënyrë organike, e preferueshme është ajo nga e se njëjtës njësi prodhimi organik.

5.3 Si rrjedhim i pare i paragrafit 5.2, autoriteti kompetent mund te autorizojë përdorimin e shurupit te sheqerit, te prodhuar ne mënyrë organike, ose melasa e sheqerit organik ne vend te mjaltit te prodhuar organikisht me ushqim artificial, ne mënyrë te veçante kur kërkohet nga kushtet klimatike dhe provokohet kristalizimi i mjaltit.

5.4 Si rrjedhim i dyte, shurupi i sheqerit, melasa e sheqerit dhe mjalti qe nuk mbulohen nga kjo rregullore mund te autorizohet nga autoriteti apo organizmi i inspektimit për ushqimin artificial gjate një periudhe kalimtare dyvjeçare.

5.5 Informacioni i mëposhtëm do te hyje ne regjistrat e parkut te bletëve, lidhur me përdorimin e ushqimit artificial, tipin e produktit, datën, sasinë dhe kosheret ku është përdorur.

5.6 Produktet e tjera te ndryshme nga ato te paraqitura ne paragrafët 5.1 deri 5.4 nuk mund te përdoren ne bletari, te cilat veprojnë ne përputhje me këtë shtojce.

5.7 U shqimi artificial mund te përdoret vetëm ndërmjet periudhës se vjeljes se fundit te mjaltit dhe 15 dite para se te filloje grumbullimi j nektarit te ri.

6. Parandalimi i sëmundjeve dhe trajtimet veterinare

6.1 Parandalimi i sëmundjeve ne bletari duhet te bazohet ne parimet e mëposhtme:

a) seleksionimi i racave te përshtatshme rezistente;

b) aplikimi i praktikave te caktuara qe inkurajojnë rezistence te fuqishme ndaj sëmundjeve dhe parandalojnë infeksione, te tilla si: zëvendësimi i rregullt i mëmave (mbretëreshave), kontroll sistematik i koshereve për te zbuluar ndonjë anomali shëndetësore, kontrolli i numrit te meshkujve ne koshere, dezinfektimi i materialeve dhe pajisjeve ne mënyrë periodike, shkatërrimi i materialeve apo burimeve kontaminuese, ripërtëritja e rregullt e fletëve te dyllit dhe rezerva te mjaftueshme te polenit dhe mjaltit ne koshere.

6.2 Nëse pavarësisht prej te gjitha masave parandaluese te mësipërme kolonitë sëmurën ose infektohen, ato duhet te trajtohen ne mënyrë te menjëhershme dhe nëse është e nevojshme kolonitë duhet te vendosen ne parqe te izoluar.

6.3 Përdorimi i medikamenteve veterinare ne bletari, te cilat veprojnë sipas kësaj shtojce qe vepron sipas parimeve te mëposhtme:

a) Ato mund te përdoren përkohësisht ne përputhje me përdorimin e autorizuar nga autoriteti kompetent.

b) Përdorimi i produkteve fitoterapike dhe homeopatike duhet te këtë përparësi ndaj produkteve allopatike te sintetizuara kimikisht, te cilat sigurojnë efekte terapeutike efektive ne kushte ne te cilat tentohet ky trajtim.

c) Nëse përdorimi i produkteve te mësipërme do te provoje ose ne te kundërt nuk do provoje se janë efektive për te çrrënjësuar një sëmundje apo infeksion i cili rrezikon shkatërrimin e kolonive, medikamentet allopatike te sintetizuara kimikisht mund te përdoren nen përgjegjësinë e veterinerit, apo personave te tjerë te autorizuar nga MBU, pa paragjykimin për parimet e paraqitura ne paragrafët e mësipërm (a) dhe (b).

d) Ndalohet përdorimi i medikamenteve allopatike kimikisht te sintetizuara për profilaksi.

e) Duke ruajtur parimin ne 6.3.a) acidi formik, acidi laktik, acetik dhe oksalik dhe substancat e mëposhtme: mental, timol, eukaliptol apo kamfor, mund te përdoren ne rastet e infektimit me Varroa jacobsoni.

6.4 Përveç parimeve te mësipërme, do te autorizohen trajtimet veterinare apo trajtimet e koshereve, fletëve te dyllit etj., te cilat janë ne përputhje me legjislacionin kombëtar apo komunitar.

6.5 Nëse një trajtim i aplikuar me produkte allopatike te sintetizuara kimikisht, gjate një periudhe te tille, kolonitë e trajtuara duhet te vendosen ne parqe te izoluar dhe i gjithë dylli

duhet te zëvendësohet me dyllë sipas kushteve të vendosura në këtë shtojcë. Për pasojë, periudha e konversionit e një viti do të aplikohet në ato koloni.

6.6 Kërkesat e paraqitura në paragrafët e mëparshëm nuk aplikohen në produktet e përmendura në paragrafin 6.3 (e).

6.7 Kurdoherë që përdoren produktet mjekësore veterinarë, është e domosdoshme të deklarohet tipi i produktit (përfshi tregimin e substancave aktive forma alogjike aktive) së bashku me detaje mbi diagnozën, përmbajtja, mënyra e përdorimit, zgjatja e trajtimit dhe të periudhës e rekomanduar ligjërisht, duhet të jenë të regjistruar dhe të deklaruar mjaft qarte për autoritetin apo organizmin inspektues përpara se produktet të tregtohen si të prodhuara organikisht.

7. Praktikë e mbarështimit zooteknik dhe identifikimi

7.1 Ndalohet shkatërrimi i bletëve në fletët e dyllit si metode që shoqëron procesin e grumbullimit të produkteve të bletarisë.

7.2 Ndalohet dëmtimi (thermimi) i krahëve të mëmave (mbretëreshave).

7.3 Lejohet zëvendësimi i mbretëreshës nëpërmjet vrasjes së mëmës së vjetër.

7.4 Lejohet praktika e shkatërrimit të tufës së meshkujve vetëm për të ruajtur (mbajtur) infestimin nga Varroa jacobsoni.

7.5 Ndalohet përdorimi i kimikateve sintetike me ere të keqe gjatë operacionit të vjeljes së mjaltit.

7.6 Zona ku është vendosur parku duhet të regjistrohet së bashku me identifikimin e koshereve. Duhet të informohet autoriteti ose organi i kontrollit për lëvizjen e parkut brenda një kohe sipas një marrëveshjeje me autoritetin ose organin e kontrollit.

7.7 Kujdes i veçantë duhet të tregohet për të siguruar vjelje të përshtatshme, përpunimin, si dhe ruajtjen e prodhimeve të bletarisë. Të gjitha masat që veprojnë në përputhje me këto kërkesa do të regjistrohen.

7.8 Heqja e hojve dhe veprimet e vjeljes së mjaltit të regjistrohen në regjistrin e parkut.

8. Karakteristikat e koshereve dhe materialet e përdorura në bletari

8.1 Kosheret të ndërtohen detyrimisht nga materiale natyrore që nuk paraqesin rreziqe të kontaminimit të ambientit apo prodhimet e bletarisë.

8.2 Me përjashtim të produkteve të përmendura në paragrafin 6.3 (e), në koshere mund të përdoren vetëm produkte natyrore, si propolis, dyllë dhe vajra bimë.

8.3 Dylli i bletës për të bërë fletët e reja të dyllit duhet të vijë nga njësitë e prodhimit organik. Në kuadër të kufizimeve, në mënyrë të veçantë në rastin e impianteve të reja ose gjatë periudhës së konversionit, dylli i zakonshëm mund të autorizohet nga autoritetet dhe organet e kontrollit në rrethana të jashtëzakonshme, aty ku nuk ka dyllë të prodhuar në mënyrë organike në treg dhe me kusht që të vijë nga pjesa e sipërme e kosheres.

8.4 Ndalohet përdorimi i fletëve të dyllit të cilat përmbajnë blete, larva, meshkuj etj., gjatë kohës së grumbullimit të mjaltit.

8.5 Për mbrojtjen e materialeve (korniza, koshere dhe hojet e dyllit), në mënyrë të veçantë nga dëmtuesit, lejohen vetëm produktet e përshtatshme të listuara në pjesën B seksioni 2 i shtojcës II.

8.6 Lejohen trajtimet fizike si avull apo flaka direkte.

8.7 Për pastrimin dhe dezinfektimin e materialeve, ndërtesave, pajisjeve, aparatura ose produktet e përdorura në bletari, lejohen të përdoren vetëm substancat e listuara në aneksin II.

PJESA E

ANEKSI II

A. Plehrat dhe pasuruesit e tokës

Kushtet e përgjithshme për te gjitha produktet:

- përdoren vetëm ne përputhje me vendimet e shtojcës A;
- përdoren vetëm ne përputhje me vendimet e legjislacionit për daljen ne treg dhe përdorimin e produkteve ne fjale, te zbatueshme ne bujqësinë e përgjithshme te shtetit ku produkti është përdorur.

Emri Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushtet e përdorimit

Produkte te përbëra ose
produkte qe përmbajnë
vetëm materiale te listuara
me poshtë

Plehu i fermës Produkt qe përmban një përzierje te jashtëqitjeve te kafshëve dhe
lendeve bimore (shtrati i kafshëve)
Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues.

Te dhëna për speciet e kafshëve
I ardhur nga një ekonomi e gjere

Plehu i fermës i thare Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
dhe plehu i shpendëve

i dehidratuar Te dhëna për speciet e kafshëve

I ardhur nga një ekonomi e gjere

Jashtëqitjet e përbëra te Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
kafshëve, duke përfshire

plehun e shpendëve dhe Te dhëna për speciet e kafshëve
plehun e përbëre te fermës

Jashtëqitjet e lëngshme Te ndaluara ne qofte se vijnë nga rritje industriale
kafshëve Përdoret pas fermentimit te kontrolluar dhe/ose hollimit te te
përshtatshëm

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Te dhëna për speciet e kafshëve

Mbeturina shtëpiake te Te ndaluara ne qofte se kane origjine nga rritje industriale
përbëra ose te fermentuara Produkte te fituara nga mbeturinat shtëpiake te ndara sipas
origjinës, te cilat i janë nënshtruar përzierjes ose fermentimit
anaerobik për prodhimin e biogazit

Vetëm mbeturina bimore dhe shtazore

Vetëm kur prodhohen nga një sistem grumbullimi te mbyllur dhe te
monitoruar, te pranuar nga shteti anëtar

Maksimumi i përqendrimeve ne mg/kg ne lende te thate:
kadmium: 0.7; bakër: 70; nikel: 25; plumb: 45; zink: 200; merkur: 0.4;
krom (i përgjithshëm): 70; krom (VI): 0 (*)

Turbe Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Përdorim i kufizuar ne hortikulture (floriculture, arboriculture,
fidanishte)

Argjilat (p.sh. Perlite, vermiculite etj.)	
Mbetjet e kërpuhave	Përbërja fillestare e substratit duhet të jetë e kufizuar në produktet e listës aktuale
Jashtëqitjet e krimbave (paraziteve) dhe insekteve	
Guano	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Materiale bimore të përziera ose të fermentuara	Produkte të fituara nga përzierja e materialeve bimore, të cilat janë nënshtruar përzierjes ose fermentimit naerobik për prodhimin e biogazit
	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Produkte ose nënprodukte me origjinë shtazore si me poshtë: miell gjaku miell thundrash miell brirësh miell kockash miell peshku miell mishi miell puplash, flokësh lesh gëzofi flokë produkte bulmeti	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues Maksimumi i përqendrimit në mg/kg të lëndës së thatë të kromit (VI)
Produkte dhe nënprodukte me origjinë bimore për plehra (p.sh; miell farash vajore, lëvozhga kakaos, mbështjellja e maltit etj.)	
Leshterikët dhe produktet me bazë leshteriku	Te fituara direkt nga: i) përpunime fizike që përfshijnë dehidratimin, ngrirjen dhe copëtimin ii) ekstraktim me tretësirë ujore ose acide dhe/ose tretësirë bazike iii) fermentimi Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Pluhur sharre dhe tallash druri	Dru i patrajtuar kimikisht pas prerjes
Lëvore druri e përbërë	Dru i patrajtuar kimikisht pas prerjes
Hi druri	Nga dru i patrajtuar kimikisht pas prerjes
Shkëmbinj të butë me bazë fosfate	Përmbajtje e kadmiumit me e vogël ose e barabartë me 90 mg/kg P205
Fosfat alumin-kalcium	Përmbajtje e kadmiumit me e vogël ose e barabartë me 90 mg/kg P205 Përdorimi i kufizuar i tokave bazike (pH > 7.5)
Skoriet bazike	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Kripe kaliumi e papërpunuar (p. sh. kainit, silvinit etj.)	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Sulfat kaliumi, mundësisht përmbaj, kripe magnezi	Produkt i fituar nga krija e kadmiumit e papërpunuar me te proces ekstraktimi fizik dhe gjithashtu te përmbajë mundësisht kripëra magnezi Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
---	---

Karbonit kalciumi me origjine natyrale (p.sh. shkumës, gurë gëlqeror, shkumës fosfatik etj)

Karbonit magnezi dhe Vetëm me origjine natyrale kalciumi me origjine natyrale (p.sh. shkumës magnezin, gurë gëlqeror magnezi etj.)	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
--	--

Sulfat magnezi (psh kieserite)

Tretësirë klorur kalciumi	Trajtues i gjetheve te pemës se mollës, pas identifikimit te mangësisë se kalciumit Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
---------------------------	---

Sulfat kalciumi (gips) Gëlqere industriale nga prodhimi i sheqerit	Vetëm me origjine natyrale Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
---	--

Squfuri elementar Elementet gjurme Klorur kaliumi	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues Nevoja e njohjes nga autoriteti ose organizmi inspektues Vetëm krija e guri Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
---	--

Miell guri

B. Pesticidet

1. Produktet për mbrojtjen e bimëve

Kushtet e përgjithshme te zbatueshme për te gjitha produktet e përbëra ose qe përmbajnë substancat aktive te mëposhtme:

- përdoren ne përputhje me vendimet e shtojcës I;
- vetëm ne përputhje me vendimet specifike te legjislacionit te produkteve te mbrojtjes se bimëve, zbatueshëm ne shtetin anëtar ku produkti është përdorur.

I. Substancat me origjine bimore ose shtazore

<u>Emri</u>	<u>Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushte e përdorimit</u>
Azadiraktina e ekstraktuar nga Azadirachta indica	Insekticide Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Dyllë blete Xhelatine Proteina te hidrolizuara	Agjente krasitës Insekticide Atraktues Vetëm ne aplikime te autorizuara e kombinuar me produkte te tjera te përshtatshme te shtojcës II, pjesa B
Lecitina Ekstrakte nga Nicotiana tabacum (tretësirë ujore)	Fungicid Insekticid

Vetëm kundër morrave ne pemët e frutave subtropikale
(p.sh. portokall, limonë) dhe frutave tropikale (p.sh. banane)
Përdoret vetëm ne fillim për bimët tropikale

Vajra bimore (p.sh. vaj mente, vaj pishe, vaj qimioni)	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Piretrin ekstraktuar nga Chrysanthemum	Insekticid, acaride, fungicide dhe ngadalësues i mbirjes
Cinerariaefolium	Insekticid
Kuasia ekstraktuar nga Quassia amara	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Rotenone ekstraktuar nga Derris spp.	Insekticid, neverite (jo atraktues)
dhe Lonchocarpus spp. dhe Terohrosia spp.	Insekticid
	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

II. Mikroorganizmat e përdorura për kontrollin biologjik të dëmtuesve

<u>Emri</u>	<u>Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushte e përdorimit</u>
Mikroorganizmat (baktere, viruse dhe kërpudha) p.sh. Bacillus thuringiensis, Granulose virus eti.	Vetëm produkte të pamodifikuara gjenetikisht

III. Substancat e përdorura në kurthe dhe/ose shpërndarje

Kushtet e përgjithshme:

Kurthet dhe/ ose shpërndarjet mund të parandalojnë penetrimin e substancave në mjedis dhe
ndalojnë kontaktin e substancave me bimët e kultivuara.

Kurthet duhet të mblihen pas përdorimit dhe të mbahen në vende të sigurta.

<u>Emri</u>	<u>Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushte e përdorimit</u>
Fosfat diamoni	Atraktues
	Vetëm në kurthe
Metaldehid	Moluskicid
	Vetëm në kurthe që përmbajnë neveritës për speciet e kafshëve te mëdha
Feromonet	Atraktues; me sjellje shkatërruese, seksuale
	Vetëm në kurthet dhe shpërndarësit
Piretroidet (vetëm deltametrin ose lambdaksihalotrin)	Insekticid
	Vetëm në kurthe me atraktues specifik

Vetëm kundër Batrocera oleae dhe Ceretitis capitata

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

IV. Substanca të tjera të përdorimit tradicional në bujqësinë organike

Emri	Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushte të përdorimit
Bakër në formën e hidroksidit të bakrit, oksiklorurit të bakrit, sulfat bakri (tribazik), oksid bakri	Fungicide Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Etilen	Për ruajtjen e ngjyrës së bananes
Kripe kaliumi i acideve yndyrore (sapun i bute)	Insekticid
Kalinite	Parandalues i pjekjes së bananes
Polisulfit kaliumi	Fungicid, insekticid, acaricid
Vaj parafine	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues Insekticid, acaricid Vajra minerale Insekticide, fungicide

Vetëm në pemët frutore, vreshta, ullinj dhe bimë tropikale (p.sh. banane)

Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Permanganat kaliumi	Fungicide, baktericide Vetëm në pemët frutore, ullinj dhe vreshta
Rërë kuarcore	Neveritës
Squfur	Fungicid, acaricid, neveritës

2. Produkte për kontrollin e dëmtuesve dhe sëmundjeve në stalla dhe impiante:

Produkte të listuara në seksionin 1.

Rodenticidet.

C. Ushqimi i kafshëve

1. Materialet ushqyese me origjinë bimë

1.1 Drithërat, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

Tërshëre si kokërr, tufe, lëvore dhe krunde;

Elbi si kokërr, proteinë dhe miell mesatar dhe krunde;

orizi si kokërr, oriz i thyer, krunde dhe embrion; meli si kokërr;

Thekër si kokërr, miell mesatar dhe krunde;

Sorghum si kokërr;

gruri si kokërr, miell mesatar, krunde, ushqim glutinoz, gluten dhe embrion;

drithëra

Triticale si kokërr;

Misë si kokërr, krunde, miell mesatar, embrion dhe gluten;

Maltë;

1.2 Farat vajore, frutat vajore, produktet dhe nënproduktet e tyre. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

fara te pjekura, embrioni dhe cipa;

farat e sojës si fare, e pjekur, embrioni dhe cipa;

fara e luledielli si fare dhe embrion;

pambuku si fare dhe embrion fare;

fara e lirit si fare dhe embrion;

kokrra palmës si embrion;

farat e pjekura te rrepës së bardhë si embrion dhe lëvore;

farat e kungullit të pjekur;

pulpa ullirit (nga ekstraksioni fizik i ullinjve).

1.3 Farat leguminoze, produktet dhe nënproduktet e tyre. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

bizele si fare;

buxhak si fare e marre nga një trajtim i përshtatshëm me nxehtësi;

bizele si fare, miellra mesatare dhe krunde;

batha si fare, miellra mesatare dhe krunde;

lupini si fare.

1.4 Zhardhokët rrënjore, produktet dhe nënproduktet e tyre. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

pulpa e panxhar sheqerit,

panxhar i tharë,

patate,

patate e ëmbël,

maniok si rrënjë,

pulpa e patates (nënprodukt i ekstraktimit të niseshtesës së patates)

niseshteja e patates,

proteina e patates.

1.5 Fara dhe fruta të tjera, produktet dhe nënproduktet e tyre. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

pulpa e agrumeve,

pulpa e mollës,

pulpa e domates,

pulpa e rrushit.

1.6 Foragjeret dhe forazhet e trasha. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

jonxhe

miell jonxhe,

tërfil,

miell tërfili,

bari (marre nga bimët foragjere),

miell bari,

sane,

silazh,

kashte drithërash,

rrënjë bimësh për foragjere.

1.7 Bime të tjera, produktet dhe nënproduktet e tyre. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

melasa si agjent lidhës në ushqimet e përbëra me miell aglash (marre nga tharja dhe shtypja e aglave dhe të lara për të reduktuar përmbajtjen e jodit);
pluhurat dhe ekstraktet e bimëve;
ekstrakti i proteinave bimërore (për kafshët e reja);
erëzat dhe aromat.

2. USHQIMI PER KAFSHE ME ORIGJINE SHIT AZORE

2.1 Qumështi dhe nënproduktet e tij. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

Qumësht i freskët, qumësht pluhur, qumësht i skremuar, qumësht i skremuar pluhur, gjalpë, gjalpë pluhur, hirre, hirre pluhur, hirre pluhur me pak sheqer, proteinat e hirrës pluhur (ekstraktuar me trajtim fizik), kazein pluhur dhe laktozë pluhur.

2.2. Peshk dhe kafshë të tjera deti, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

peshk, vaj peshku dhe vaj i parafinuar i mëlçisë së merlucit;

peshk moluskan, hidrolizat dhe proteolizat të marra nga veprimi i një enzime, në formë të tretshme ose jo, miell peshku.

3. USHQIMI PER KAFSHE ME ORIGJINE MINERALE

Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

Natriumi:

kripe deti e parafinuar

kripe guri e papërpunuar

sulfat natriumi

karbonit natriumi

bikarbonat natriumi

klorur natriumi

Kalcium:

Guaskat e kafshëve ujore (përfshirë kockat e sepjeve)

karbonit kalciumi

laktat kalciumi

glukonat kalciumi

Fosfori:

precipitati i fosfatit bikalcik i kockave

fosfat bikalcik i defluorinuar

Squfuri :

sulfat natriumi

D. Shtesat ushqimore në ushqimin për kafshë, substanca të caktuara të përdorura në ushqyerjen e kafshëve dhe lëndet ndihmëse të përpunimit të përdorura në ushqimet e kafshëve

1. SHITESAT USHQIMORE NE USHQIMIN PER KAFSHE

1.1 Elementet gjurmë. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

E1 Hekuri:

karbonit hekuri (II)

sulfat hekuri (II) monohidrat

oksid ferric (III)

E2 Jodi:

Jodur kalciumi, anhidër

- Jodur kalciumi, heksahidrat
Jodur lakciumi
- E3 Kobalt:
sulfat kobalti (II), monohidrat dhe/ose heptahidrat
karbonati bazik i kobaltit (II), monohidrat
- E4 Bakër:
oksid bakri (II)
karbonati bazik I bakrit (II), monohidrat
sulfati bakrit (mono dhe/ose tetrahidrat
- E5 Mangani:
karbonit mangani (II)
oksid mangani dhe oksid manganik
sulfat mangani (II), mono dhe/ose tetrahidrat
- E6 Zink:
karbonit zinku
oksid zinku
sulfat zinku, mono dhe/ose hevtahidrat
- E7 Molibden:
molibdat amoni, molibdat natriumi
- E8 Seleni:
selenat natriumi
selenit natriumi

1.2 Vitaminat, provitaminat dhe substancat e përcaktuara mire kimikisht qe kane efekt te ngjashëm. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

- te preferueshme marre nga lende te para qe ndodhen ne mënyrë natyrale ne ushqimin për kafshët,
- vitaminat sintetike identike me vitaminat natyrale verem për kafshët monogastrite.

1.3 Enzimat.

1.4 Mikroorganizmat.

1.5 Konservantet. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

- E 236 Acidi formik vetëm për silazhe
- E 260 Acidi acetik vetëm për silazhe
- E 270 Acidi laktik vetëm për silazhe
- E 280 Acidi propionik vetëm për silazhe

1.6 Agjentet lidhës, antiglomerantet dhe koaguluesit. Ne këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

- E 551b Silice koioideale
- E 551c Kiselgur
- E 553 Sepiolit
- E 558 Bentonit
- E 559 Argjili kaolinitike
- E 561 Vermikulite
- E 599 Perlite

2. Produkte te caktuara te përdorura ne ushqyerjen e kafshëve.

Ne këtë kategori janë përfshirë produktet e mëposhtme:

2.1 Lendet ndihmese te përpunimin për silazh. Ne këtë kategori janë përfshirë produktet e mëposhtme:

- kripa e detit, kripa e gurit e papërpunuar, enzimat, majatë, hirra, sheqeri, pulpa e panxhar sheqerit, mielli i grurit, melasa dhe bakteret laktike, acetike, formike dhe propionike.

Kur kushtet e motit nuk lejojnë fermentimin e duhur, autoriteti ose organizmi inspektues mund të autorizojë përdorimin e acideve laktike, formike, propionike dhe acetike për prodhimin e silazhit.

E. Produktet e autorizuara për pastrimin dhe dezinfektimin e stallave dhe impianteve (p.sh. pajisje dhe ene)

Sapun kaliumi dhe natriumi

Ujë dhe avull

Qumësht gëlqereje

Gëlqere

Gëlqere e pashuar

Hipoklorit natriumi (p.sh. si lëng zbardhues)

Soda kaustike

Potas kaustik

Peroksid hidrogjeni

Esenca natyrale të bimëve

Acid citrik, peracetik, formik, laktik, oksalik dhe acetik

Alkool

Acid nitrik (për pajisjet e bulmetit)

Acid fosforik (për pajisjet e bulmetit)

Formaldehid

Produkte për pastrim dhe dezinfektim për pajisjet e qumështit

Karbonit natriumi

F. PRODUKTE TE TJERA

ANEKSI III

KERKESAT MINIMALE TE INSPEKTIMIT DHE MASAT PARAPRAKE TE REGJIMIT TE INSPEKTIMIT

A.1 Bimët ose produktet bimore të marra nga prodhimet bujqësore ose të mbledhura

1. Prodhimi duhet të behet në një njësi të ngastrave të tokës dhe prodhimi dhe ruajtja të jenë të ndara qartë nga ato të ndonjë njësie tjetër që nuk prodhon në përputhje me rregullat e vendosura në këtë ligj; raportet e përpunimit dhe/ose paketimit mund të jenë pjesë e njësisë, kur aktiviteti i tyre është i kufizuar në përpunimin dhe paketimin e produktit të tij bujqësor.

2. Kur rregullat e inspektimit zbatohen për here të pare, edhe pse aktiviteti i prodhuesit është i kufizuar në mbledhjen e bimëve të egra, organizmi inspektues duhet të përshkruajë:

- një përshkrim të plotë të njësisë, duke treguar ambientet e ruajtjes dhe përpunimit dhe ngastrat e tokës dhe/ose zonat e mbledhjes dhe, kur është e zbatueshme, ambientet ku kryhen operacione të caktuara të përpunimit dhe/ose paketimit;

- të gjitha masat praktike të marra nga prodhuesi në nivel njësie për të siguruar plotësimin e vendimeve të këtij ligji;

- dhe, në rastin e mbledhjes së bimëve të egra, u jepet garanci palëve të treta që prodhuesit mund të provojnë se janë plotësuar vendimet e shtojcës I pika 4.

Përshkrimi dhe masat e dhëna duhet të përmbahen në një raport inspektimi të firmosur nga prodhuesi i interesuar. Për më tepër, raporti duhet të specifikojë:

- datën e aplikimit të fundit në ngastra dhe/ose zonat e mbledhjes të produkteve, përdorimi i të cilave nuk është në përputhje me këtë ligj.

3. Çdo vit, përpara datës së caktuar nga organizmi inspektues, prodhuesi duhet t'i njoftojë organizmit skedën e tij të prodhimit të produkteve bimore, duke dhënë një përshkrim analitik për çdo ngastër.

4. Duhet të mbahet regjistër i shkruar dhe/ose i dokumentuar, i cili do të lejojë organizmin e inspektimit të identifikojë origjinën, natyrën dhe sasinë e të gjitha lendeve të para të blera dhe përdorimin e materialeve të tilla; për më tepër, duhet të mbahen regjistra të shkruar ose të dokumentuar për natyrën, sasinë dhe destinacionin e të gjitha produkteve bujqësore të shitura. Sasitë e shitura direkt tek konsumatori i fundit do të llogariten në baze ditore. Kur njësi përpunon produktet e veta bujqësore, në regjistër duhet të mbahet informacion sipas pikës B. 2, pjesa e tretë e kësaj shtojce.

5. Ndalohet magazinimi në njësi të lendeve të para të ndryshme nga ato të përdorura në përputhje me këtë ligj.

6. Përveç vizitave inspektuese të paralajmëruara, organizmi inspektues duhet të bejë inspektim të plote fizik të njësisë, të paktën një herë në vit.

Pas çdo vizite hartohet një raport inspektimi, i cili firmoset edhe nga personi përgjegjës i njësisë.

7. Prodhuesi duhet t'i japë organizmit inspektues, për qëllime inspektimi, akses në ambientet e magazinimit dhe prodhimit dhe në ngastrat e tokës, gjithashtu në llogarite dhe dokumentet e tjera mbështetëse. Ai duhet t'i sigurojë organizmit inspektues çdo informacion të domosdoshëm për qëllime inspektimi.

8.1 Produktet mund të transportohen në njësitë e tjera, duke përfshirë tregtinë me shumicë dhe pakice vetëm në ambalazhe të përshtatshme ose në kontenier të mbyllur, në mënyrë për të ndaluar zëvendësimin e përmbajtjes dhe për të siguruar me etikete, pa paragjykuar çdo tregues tjetër të kërkuar nga ligji:

a) emrin dhe adresën e personit përgjegjës për prodhimin ose përgatitjen e produktit, ose kur është përmendur një shitës tjetër, një deklaram i cili lejon njësinë dhe organizmin inspektues të identifikojë pa ekuivokë personin përgjegjës për prodhimin e produktit;

b) emrin e produktit, duke përfshirë një reference të metodës së prodhimit organik.

8.2 Megjithatë, mbyllja në ambalazhim ose kontenier nuk kërkohet kur:

a) transportimi është ndërmjet një prodhuesi dhe një operatori tjetër, të cilët që të dy i nënshtrohen sistemit të inspektimit;

b) produktet janë shoqëruar nga një dokument ku jepet informacioni i kërkuar sipas nënparagrafit të mëparshëm.

9. Kur një operator ka disa njësi prodhimi në të njëjtën zonë që prodhojnë bime ose produkte bimore të pambuluara nga neni 1, së bashku me ambientet e magazinimit të lendeve të para (të tilla, si: plehra, insekticide, fara) duhet t'i nënshtrohen rregullave të inspektimit, në përputhje me nënparagrafin e parë të pikës 2 dhe pikave 3 dhe 4. Bimët e të njëjtit varietet, si ato të prodhuara në njësinë e treguar në pikën 1, nuk mund të prodhohen në këto njësi, megjithatë prodhuesit mund të shmangen nga rregulli i dhënë në fjalinë e fundit të nënparagrafit të mëparshëm:

a) në rastin e prodhimit të produkteve bujqësore shumëvjeçare (peme frutore, hardhi dhe lupuli), me kusht që të plotësojnë kushtet:

1. Prodhimi në fjale bën pjesë në një plan transformimi në lidhje me të cilën prodhuesi impenjohet dhe siguron për fillimin e transformimit të pjesës së fundit të zonës së interesuar për prodhim organik në periudhën me të shkurtër të mundshme, e cila në asnjë rast nuk mund të kalojë maksimumin prej 5 vjetësh.

2. Duhet te merren masa te përshtatshme për te siguruar një ndarje te përhershme te produkteve te marra nga secila njësi e interesuar.
3. Organizmi ose autoriteti inspektues duhet te njoftohet për vjeljen e secilit produkt, te paktën 48 ore përpara.
4. Menjëherë pas përfundimit te vjeljes, prodhuesit informojnë organizmin ose autoritetin inspektues për sasinë e sakte te vjelur ne njësitë e interesuara, se bashku me çdo veti te veçante dalluese (te tilla, si: cilësia, ngjyra, pesha mesatare etj.) dhe konfirmojnë qe janë zbatuar masat e marra për ndarjen e produkteve.
5. Plani I transformimit dhe masat sipas pikave 1 dhe 2 janë aprovuar nga organizimi ose autoriteti inspektues. Ky aprovim duhet te konfirmohet çdo vit pas fillimit te planit te transformimit:
 - a) ne rastin e zonave te përcaktuara për kërkime shkencore bujqësore, bihet dakord me autoritetin kompetent, duke siguruar qe janë plotësuar kushtet 2,3 dhe 4;
 - b) ne rastin e prodhimit te farave, materialeve shumuese vegjetative dhe fidanëve, sigurohet qe janë plotësuar kushtet e 2, 3 dhe 4;

A.2 Kafshët dhe produktet blegtorale prodhuar nga ferma blegtorale.

1. Kur sistemi i inspektimit zbatohet ne produktet blegtorale për here te pare, prodhuesi dhe organizmi inspektues duhet te parashikojnë;
 - një përshkrim te plote te lokaleve te qëndrimit te kafshëve, lëndinave, kullotave etj. Dhe, sipas rastit, ambientet e magazinimit, ambalazhimit dhe përpunimit te kafshëve, produkteve blegtorale, lendeve te para dhe faktorëve prodhues;
 - një përshkrim te plote te impiantit te grumbullimit te plehut organik;
 - planin e shpërndarjes se plehrave te tilla ne marrëveshje me organizmin inspektues ose autoritetin inspektues, se bashku me një përshkrim te plote te zonës se dhënë për prodhimin e bimëve
 - kur kërkohet, marrëveshjet sipas kontratës ne forma te tjera ne lidhje me shpërndarjen e plehrave;
 - planin e menaxhimit për njësinë blegtorale te prodhimit organik (p.sh. menaxhimin për ushqyerjen, riprodhimin, shëndetin etj.)
 - te gjitha masat praktike qe do te merren ne fermën blegtorale për te garantuar plotësimin e dispozitave te këtij ligji.

Përshkrimet dhe masat e marra do te shënohen ne një raport inspektimi te firmosur nga prodhuesi i interesuar.

Për me tepër, raporti duhet te specifikoje detyrimin e prodhuesit për kryerjen e operacioneve dhe, ne rast shkeljeje, aplikimin e masave administrative.

2. Kërkesat e përgjithshme te inspektimit ne pikat 1 dhe 4 deri 8 te pjesës A.1 qe mbulojnë bimët dhe produktet blegtorale.

Duke u shmangur nga këto rregulla, është i lejuar përdorimi i produkteve mjekësore veterinare alopatiche dhe antibiotikeve, duke siguruar qe ato janë dhënë nga një veteriner ne lidhje me trajnimet sipas shtojcës I dhe janë ruajtur ne një vend te kontrolluar, si dhe janë shënuar ne regjistrin e fermës.

3. Kafshët duhet te identifikohen ne forme te përshtatshëm, duke përdorur teknika te përshtatshme për çdo specie, individuale ne rastin e gjitarëve te mëdhenj dhe individuale ose ne grup ne rastin e shpendëve ose gjitarëve te vegjël.

4. Te dhënat e kafshëve duhet te shënohen ne një regjistër dhe te mbahen gjithmonë ne dispozicion te autoritetit ose organizmave inspektuese ne ndërmarrje.

Shënime te tilla, te cilat japin një përshkrim te plote te sistemit te menaxhimit te kopesë, duhet te përmbajnë informacionin e mëposhtëm:

- për çdo specie, ne lidhje me kafshët qe vijnë ne ferme; origjinën dhe datën e ardhjes, periudhën e transformimit, shenjen identifikuese dhe shënime veterinare

- ne lidhje me kafshët që largohen nga ferma; moshën, numrin e matrikullit, peshën në rastin e therjeve, shenjen identifikuese destinacionin;
- hollësitë për çdo kafshë që humbet dhe arsyet;
- ne lidhje me ushqimin; tipin, përfshirja e ushqimit shtese, porcionet e përbërësve të ndryshëm të racionit dhe periudhat e futjes së zonave me hapësira të lira;
- Ne lidhje me parandalimin e sëmundjeve, trajtimin dhe kujdesin veterinar; datën e trajtimit, diagnozën, tipin e produktit të përdorur, metodën e trajtimit dhe përshkrimin e mjekut për kujdesin veterinar me arsye të përkatëse dhe periudhën e përdorimit përpara shitjes së produkteve blegtorale.

5. Kur një prodhues menaxhon disa ferma blegtorale në të njëjtin rajon, njësitë të cilat prodhojnë kafshë ose produkte blegtorale do t'i nënshtrohen sistemit të inspektimit sipas përcaktimit të parë, të dytë dhe të tretë të pikës 1 të këtij seksioni në kafshë dhe produkte blegtorale, si dhe programin e menaxhimit të kafshëve, regjistrave të tyre dhe parimet e ruajtjes së produkteve të mbarështimit të kafshëve të përdorura.

B. Njësitë për përgatitjen e produkteve bimore dhe shtazore, si dhe produkteve ushqimore që përmbajnë produkte bimore dhe shtazore.

1. Kur regjimi i inspektimit është aplikuar për herë të parë, prodhuesi dhe organizmi i inspektimit duhet të përpilojnë:

- një përshkrim të plotë të njësisë, duke treguar teknikat e përdorura për përpunimin, paketimin dhe ruajtjen e produkteve bujqësore përpara dhe pas përpunimit të tyre;
- të gjitha masat praktike të marra në nivel njësie për të garantuar zbatimin e këtij ligji.

Ky përshkrim dhe masat e lidhura me të duhet të jepen në një raport inspektimi të firmosur edhe nga personi përgjegjës i njësisë.

Për më tepër, raporti duhet të përmbajë masat e marra nga operatori për të kryer operacionet sipas ligjit.

2. Regjistri i shkruar duhet të mbahet në dispozicion të organizmit inspektues për:

- origjinën, natyrën dhe sasinë e produkteve bujqësore të cilat janë dorëzuar në njësi;
- natyrën, sasinë dhe destinacionin e produkteve që kanë lënë njësinë;
- çdo informacion tjetër që kërkohet nga organizmi i inspektimit për qëllime të inspektimit të përshtatshëm të operacioneve të tilla si: origjina, natyra dhe sasinë e përbërësve, aditivëve dhe ndihmësve teknologjike të dhëna njësisë dhe përbërja e produkteve të përpunuara.

3. Kur produktet janë përpunuar, paketuar dhe ruajtur në një njësi, sipas këtij ligji:

- njësia duhet të ndajë sipërfaqen në lokale për ruajtjen e produkteve, përpara dhe pas operacioneve;
- operacionet duhet të kryhen vazhdimisht deri në përfundimin e plotë të tyre, të ndara fizikisht dhe në kohë nga operacione të ngjashme të kryera në produkte të papërfshira në këtë ligj;
- në qoftë se operacione të tilla nuk kryhen shpesh, atë duhet të lajmërohen me përpara, në një kohë të vendosur së bashku me organizmin inspektues;
- çdo masë duhet të merret për të garantuar identifikimin e partive dhe për të parandaluar përzierjen me produktet që nuk merren në përputhje me rregullat e këtij ligji.

4. Përveç vizitave inspektuese të paralajmëruara, organizmi inspektues duhet të bëjë një inspektim të plotë fizik, të paktën një herë në vit, të njësisë. Mund të merren mostra për testimin e produkteve të paautorizuara. Megjithatë, ato mund të merren kur dyshohet përdorimi i paautorizuar i produkteve. Pas çdo vizite duhet të përpilohet një raport inspektimi i firmosur edhe nga përgjegjës për njësinë e inspektuar.

5. Operatori duhet t'i japë organizmit inspektues, për qëllime inspektimi, akses për njësinë dhe regjistrat e shkruara dhe sigurimin e dokumentacionit tjetër.

6. Produktet e dhëna në nenin 1 mund të transferohen në njësitë e tjera, akses duke përfshirë tregtinë me shumicë dhe pakicë, vetëm me ambalazhim të përshtatshëm ose konteniere të

mbyllur, ne mënyrë që të parandalohet zëvendësimi i përmbajtjes dhe të pajisur me etikete, ku shënohet pa paragjykuar tregues të tjerë të kërkuar nga ligji;

a) emri dhe adresa e personit përgjegjës për prodhimin ose përgatitjen e produktit ose, kur është përmendur një shitës tjetër, një deklaram i cili të tregojë njësinë matëse dhe organizmi inspektues të identifikojë pa ekuivokë personin përgjegjës për prodhimin e produktit;

b) emrin e produktit, duke përfshirë një reference të metodës së prodhimit organik.

Me marrjen e një produkti, operatori do të kontrollojë mbylljen e ambalazhit ose kontenerit dhe kur kërkohet edhe praninë e treguesve të dhënë në paragrafin e mësipërm, në pikën a.8,1 ose në pikën C.8. Rezultati i këtij verifikimi do të shënohet në mënyrë të sakte në regjistër sipas pikës B.2. Kur kontrolli le ndonjë dyshim, ai vetëm mund t'i nënshtrohet përpunimit ose ambalazhimit pas eliminimit të këtij dyshimi, po të mos nxirret në treg pa treguesin që i referohet metodës së prodhimit organik.

C. Eksportuesit e produkteve bimore, produkteve blegtorale dhe produkteve ushqimore që përmbajnë produkte bimore dhe/ose shtazore për në vendet e BE-së.

1. Kur rregullat e inspektimit janë zbatuar për herë të parë, eksportuesi dhe organizmi inspektues duhet të japin:

- një përshkrim të plote të ambienteve të eksportuesit dhe të aktiviteteve të tij, duke treguar sa është e mundur pikat e futjes së produkteve në komunitet dhe çdo mjet tjetër që eksportuesi përdor për ruajtjen, magazinimin e produkteve të eksportuara;
- të gjitha masat praktike të marra nga eksportuesi për të garantuar zbatimin e këtij ligji;
- ky përshkrim dhe masat e marra duhet të përfshihen në raportin e inspektimit të firmosur nga eksportuesi.

Për më tepër, raporti duhet të përmbajë detyrimet e eksportuesit:

- të garantojë që çdo mjet apo mënyrë që eksportuesi përdor për ruajtje të jetë i hapur për inspektim, inspektim që kryhet ose nga organizmi inspektues ose, kur këto magazina janë në një shtet tjetër, nga një organizëm inspektues i aprovuar për inspektim nga ky shtet.

2. Duhet të mbahen regjistra të shkruar që lejojnë organizmin inspektues të identifikojë për do parti produkti të eksportuar:

- origjinën, natyrën dhe sasinë e partisë në fjalë dhe me kërkesë të organizmit inspektues do hollësi për mënyrën e transportit në lokalet apo magazinat e importuesit;
- origjinën, natyrën dhe destinacionin e partisë në fjalë dhe, me kërkesë të organizmit inspektues, çdo hollësi për mënyrën e transportit nga lokalet ose magazinat e importuesit në destinacion.

3. Eksportuesit duhet të informojnë organizmin inspektues për çdo ngarkesë të eksportuar në komunitet, duke i dhënë hollësitë e kërkuara organizmit apo autoritetit, si një kopje të certifikatës së inspektimit për produktet organike të importuara.

4. Kur produktet e importuara referuar në nenin 1 ruhen në magazina ku produkte të tjera bujqësore ose produkte ushqimore janë përpunuar, ambalazhuar ose magazinuar:

- produktet e referuara në nenin 1 duhet të mbahen të ndara nga produktet e tjera bujqësore dhe/ose produktet ushqimore;

- duhet të merren masa për të garantuar identifikimin e partive të produkteve dhe parandalimin e përzierjeve me produktet që nuk merren në përputhje me rregullat e këtij ligji.

5. Përveç vizitave inspektuese të paralajmëruara, organizmi inspektues duhet të bëjë një inspektim të plote fizik, të paktën një herë në vit, të lokaleve të eksportuesit. Organizmi inspektues do të inspektojë regjistrat e shkruara të përmendura në pikën C.2 dhe certifikatat sipas ligjit. Mund të merren mostrat për testimin e substancave të paautorizuara në këtë ligj. Megjithatë, ato mund të merren kur dyshohet përdorimi i substancave të paautorizuara. Pas do vizite duhet të përpilohet një raport inspektimi, i firmosur edhe nga personi përgjegjës për njësinë e inspektimit.

6. Eksportuesi duhet, për qëllime inspektimi, t'i japë organizmit inspektues akses për lokalet e tij dhe për regjistrat e shkruara dhe ta mbështesë me dokumente të tjera, në veçanti certifikatat eksportuese. Ai duhet t'i sigurojë organizmit inspektues çdo informacion të domosdoshëm për qëllime inspektimi.

7. Produktet organike duhet të eksportohen me ambalazhim ose kontenier të përshtatshëm, të mbyllur në mënyrë që të parandalojë zëvendësimin e përmbajtjes dhe të sigurojë me identifikimin e eksportuesit dhe me shenja të tjera dhe numrat që shërbejnë për të identifikuar partinë e mallit me certifikatën e inspektimit.

ANEKSI IV

INFORMACIONI PËR NOTIFIKIMIN

- a) emri dhe adresa e operatorit;
- b) vendndodhja e lokaleve dhe, kur kërkohet, ngastrat (data e regjistrimit të tokës) ku kryhen operacionet;
- c) natyra e operacioneve dhe produktet;
- d) detyrimet e operatorit për kryerjen e operacioneve;
- e) në rastin e një ndërmarrjeje bujqësore, data në të cilin prodhuesi nuk përdor më në ngastrat e tij aplikimin e produkteve, përdorimi i të cilave nuk është në pajtueshmëri me tete ligj;
- f) emrin e organizmit të aprovuar, të cilit operatori i ka besuar kontrollin e ndërmarrjes së tij, ku shteti ka zbatuar sistemin e inspektimit, duke aprovuar organizma të tilla.

ANEKSI V

PJESA A: TREGUESI QË PRODUKTET JANË MBULUAR NGA SKEMA E INSPEKTIMIT

Treguesi që një produkt është, mbuluar nga stema e inspektimit duhet të tregohet në të njëjtën gjuhë ose gjuhë të përdorura për etiketimin.

AL: Bujqësia organike - Sistemi i kontrollit shqiptar

ES: Agricultura Ecológica - Sistema de control CE

DA: Økologisk Jordbrug - EF- Kontrolordning

DE: Ökologischer Landbau - EG-Kontrollsystem oder Biologische Landwirtschaft - EG - Kontrollsystem

EL:

EN: Organic Farming - EC Control System

FR: Agriculture biologique - Système de contrôle CE

T: Agricultura Biologica - Regime di controllo CE

NL: Biologische landbouw - EG-controlesysteem

PT: Agricultura Biológica - Sistema de Controlo CE

F: Luonnonmukainen maataloustuotanto - EY:n valvontajärjestelmä

SV: Ekologiskt jordbruk - EG-kontrollsystem

PJESA B: LOGOT KOMUNITARE

B.1. Kushtet ne lidhje me paraqitjen dhe përdorimin e logos se komunitetit

B.1.1. Logoja e komunitetit referuar me sipër do te përfshijë modelet ne pjesën B.2 te kësaj shtojce.

B.1.2 Treguesit qe duhet te përfshihen ne logo janë listuar ne pjesën B.3 te kësaj shtojce.

Është e mundur te kombinohet logo me treguesin e përmendur ne pjesën A te kësaj shtojce.

B.1.3 Për te përdorur logon e komunitetit dhe treguesit e referuar ne pjesën B.3 te kësaj shtojce, duhet te plotësohen rregullat e riprodhimit teknit te dhëna ne grafik manual ne pjesën B.4 te kësaj shtojce.

B.2. Modelet

Español

Dansk

Deutsch

Deutsch

Ελληνικά

English

Français

Italiano

Nederlands

Português

Suomi

Svenska

Espanol

Dansk

Deutsch

Deutsch

Ελληνικά

English

Français

Italiano

Nederlands

Português

Suomi

Svenska

Nederlands/Engels

Suomi/Svenska

Français/Deutsch

B.3. Treguesit që do të vendosen në logon e Komunitetit:

B-3.1. Treguesit e thjeshtë:

ES: AGR CULTURA ECOLÓGICA

DA: ØKOLOGISK JORDBRUG

DE: BIOLOGISCHE LANDWIRTSCHAFT or ÖKOLOGISCHER LANDBAU
 EL: □□□□□□□□□□□□□□□□
 EN: ORGANIC FARMING
 FR: AGRICULTURE BIOLOGIQUE
 T: AGRICOLTURA BIOLOGICA
 NL: BIOLOGISCHE LANDBOUW
 PT: AGRICULTUR ABIOLÓGICA
 F : LUONNONMUKAINEN MAATALOUSTUOTANTO
 SV: FKOLOGISKT JORDBRUK

B.3.2. Kombinimi i dy treguesve:

Autorizohet te behet kombinimi i dy treguesve qe u referohen gjuhëve te përmendura ne B.3.1. te cilat do te jene subjekt i zhvillimit ne përputhje me shembujt qe vijojnë:

NL/FR: Biologische landbouw - agrikulture biologique

F/SV: Lionnonmukainen Maataloustuotanto - ekologiskt jordbruk

FR/DE: Agrikulture biologique- biologische landwirtschaft

B.4. Manuali grafik

Përmbajtja	Faqja
1. Hyrje	8
2. Përdorim i përgjithshëm i logo-s	8
2.1 Logo e ngjyrosur (ngjyra reference)	8
2.2 Logo me një ngjyre: logo bardhe e zi	9
2.3 Kontrasti me ngjyrat e sfondit	10
2.4 Tipografi	10
2.5 Gjuha	10
2.6 Madhësitë e reduktuara	11
2.7 Kushtet e veçanta për përdorimin e logo-s	11
3. Bromides origjinale	12
3.1 Zgjedhja e dy ngjyrave	12
3.2 Përshkrimet	27
3.3 Një ngjyre: logo bardhe e zi	27
3.4 Fletët e mostrave te ngjyrës	28

1. Hyrje

Grafiku manual është një instrument për operatorët për te riprodhuar logo-no

2. Përdorimi i përgjithshëm i logos

2.1 Logo e ngjyrosur (ngjyrat reference)

Kur është përdorur logo e ngjyrosur, kjo logo duhet te vendoset ne ngjyrën, duke përdorur direkt ngjyrat (Pantone) ose një proces katër ngjyrash. Ngjyrat e referencës janë treguar këtu poshtë.

LOGO NE PANTONE

JESHILE: Pantone 367

BLU: Pantone Blue Refleks

Teksti ne blu

LOGO NE PROCESIN KATER NGJYRESH

BLU: 100 % e kaltër + 80 % **magenta**

JESHILE: 30,5 % e kaltër + 60 % e verdhe

Teksti ne blu

2.2. LOGO NE NJE NGJYRE: LOGO NE BARDH E ZI

Logo ne bardh e zi mund te përdoret si me poshtë:

2.3. KONTRASI ME NGJYREN E ZEZE TE SFONDIT

Ne qofte se logo është përdorur ne ngjyrën e sfondit te ngjyrosur e cila e bën te vështirë leximin, përdoret një vije rrethuese e jashtme për te përmirësuar kontrastin e logo-s me ngjyrat e sfondit si është treguar me poshtë:

LOGO NE SFOND TE NGJYROSUR

2.4 Tipografi

Përdorimi i qartësisë Fruitier ne germa e mëdha ose fjalët. Madhësia e germave te shkrimit do te reduktohet ne përputhje me normal e dhëna ne seksionin 2.6

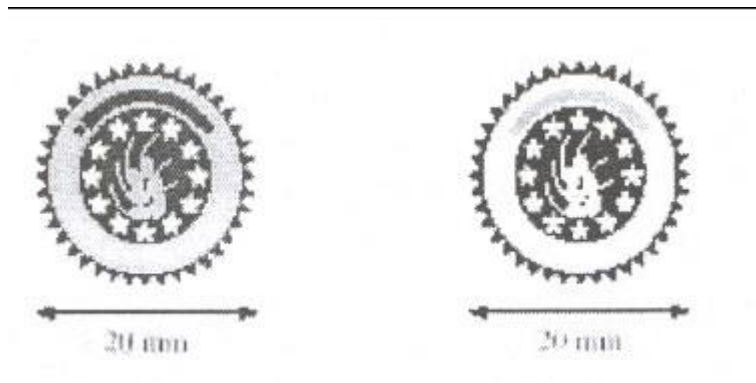
2.5 Gjuhët

Ju jeni te lire te përdorni versionin e gjuhës ose versionet e zgjedhjes tuaj ne përputhje me specifikimet e treguar ne B. 3

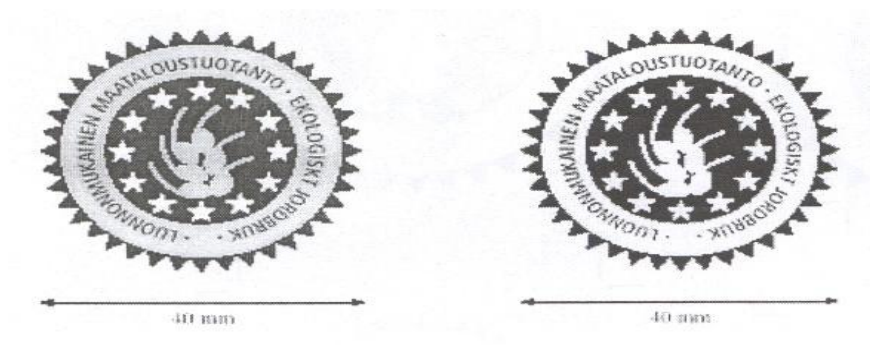
2.6 Madhësitë e reduktuara

Ne qofte se aplikimi i logo-s ne logo-n e tipeve te ndryshme te etiketimit kërkon reduktimet e domosdoshme, madhësia minimale do te jete:

a) Për një logo me një tregues: madhësia minimale e diametrit 20 mm.

(b) Për një logo me kombinimin e dy treguesve: madhësia minimale e diametrit 40 mm,

2.7 Kushtet e veçanta për përdorimin e logo-s

Përdorimi i shërbimeve të logo-s për të konfirmuar vlerën specifike të produkteve. Aplikimi me efektiv është në ngjyrë, kështu ai ka një paraqitje të madhe dhe njihet me lehtësi dhe me shpejt nga konsumatori.

Përdorimi i logos me një ngjyrë të vetme (bardhë e zi), dhënë në seksionin 2.2, rekomandohet të përdoret vetëm në rastet kur aplikimi i tij me ngjyra nuk është praktik.

3. Bromides origjinale

3.1 Zgjedhja e dy ngjyrave

- Treguesi i vetëm në të gjitha gjuhët.

PANTONE 467

PANTONE REFLEX BLUE

DANSK

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

DEUTSCH

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

DEUTSCH

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

ENGLISH

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

FRANÇAIS

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

PANTONE 367

PANTONE REFLECTOR

NEDERLANDS

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

PORTUGUÊS

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

— Shembujt e kombinimit te gjuheve dhene ne B.3.2.

NEDERLANDS/FRANÇAIS

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

SUOMI/ISVEENSKA

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLUE

PANTONE 367

PANTONE REFLEX BLAU

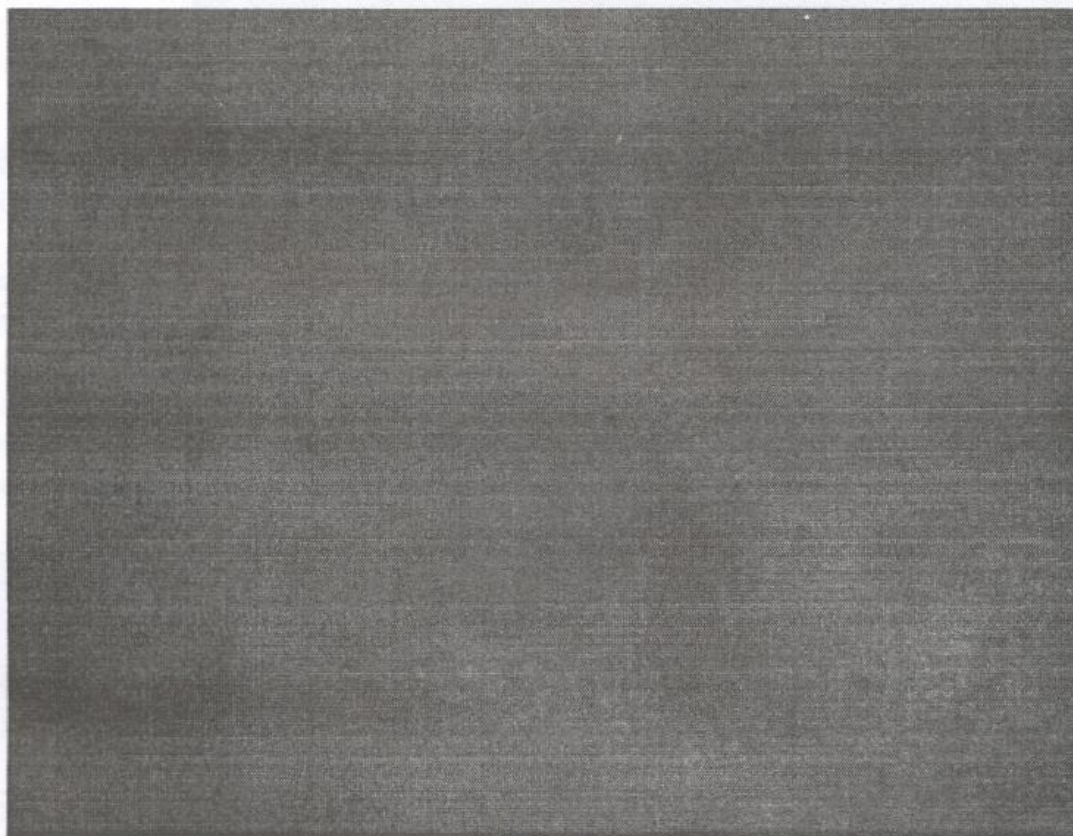
3.2. KONTURI I JASHTEM

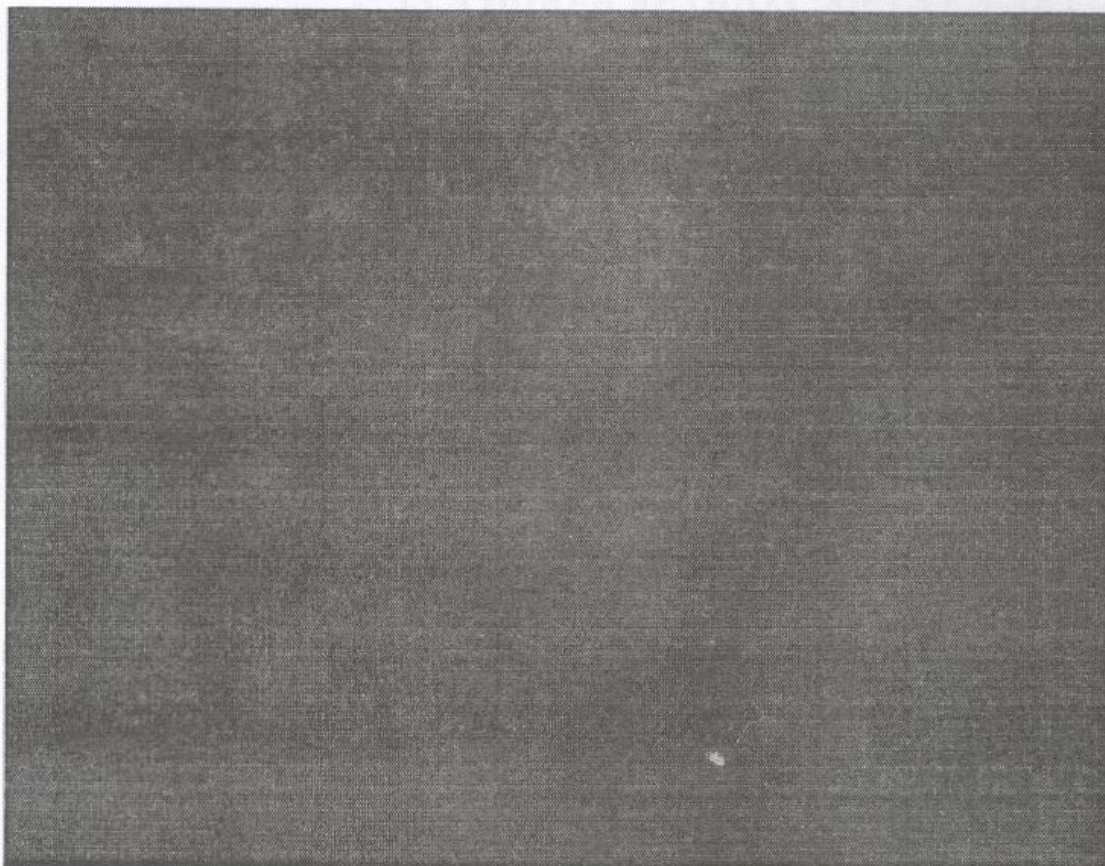
3.3. NJE NGJYRE E VETME: LOGO NE BARDH E ZI

3.4. FLETET E MOSTRES SE NGJYRES PANTONE REFLEKS BLU

PANTONE 367

ANEKSI VI

HYRJE

Për qëllime të kësaj shtojce, do të përdoren përkufizimet e mëposhtme:

1. Përbërësit me origjine bujqësore:

- a) produktet bujqësore të thjeshta dhe produkte të marra prej tyre nga larja, pastrimi, përpunimi termik dhe/ose mekanik i përshtatshëm dhe/ose nga përpunime fizike, duke ndikuar në reduktimin e përmbajtjes së lagështirës së produktit;
- b) gjithashtu, produktet e rrjedhura nga produktet e përmendura në pikën (a) nga procese të tjera të përdorura në përpunimin e ushqimit, por vetëm nëse këto produkte janë konsideruar si shtesa ushqimore ose aromatizuese.

2. Përbërësit me origjine jobujqësore: përbërës të ndryshëm nga ato me origjine bujqësore dhe që i përkasin të paktën një prej kategorive të mëposhtme:

- 3.1. shtesa ushqimore, duke përfshirë bartësit e shtesave ushqimore,
- 3.2. aromatizuesit,
- 3.3. uji dhe kripa,
- 3.4. preparatet e mikroorganizmave,
- 3.5. mineralet (duke përfshirë elemente gjurme) dhe vitaminat.

4. Mbartësit, duke përfshirë mbartësit e solventeve: shtesat ushqimore te përdorura për te tretur, holluar, shpërndarë ose për te modifikuar fizikisht një shtese ushqimore, pa ndryshuar funksionin teknologjik te tij, me qëllim qe te lehtësoje përpunimin, aplikimin ose përdorimin e tij.

PARIME TE PERGJITHSHME

Seksionet A, B dhe C përfshijnë përbërësit dhe lëndet ndihmese te përpunimit, te cilat mund te përdoren ne përgatitjen e produkteve ushqimore te përbëra kryesisht nga një ose me shume përbërës me origjine bimore, me përjashtim te verërave.

Përpara adoptimit te rregullave ne seksionet A dhe B te kësaj shtojce dhe me qëllim qe te përfshihet ne mënyrë specifike përgatitja e produkteve ushqimore te përbëra nga një ose me shume produkte blegtorale, do te zbatohen rregullat kombëtare.

Megjithatë, referenca për çdo përbërës te seksioneve A dhe C ose çdo lende ndihmese te përpunimit te seksionit B, do praktike përpunimi, te tilla si tymosja do te përdoren vetëm ne përputhje me legjislacionin komunitar dhe/ose legjislacionin kombëtar dhe, ne mungese te tyre, ne përputhje me parimet e praktikës se mire te prodhimit për produktet ushqimore.

SEKSIONI A

PERBERESIT ME ORIGJINE JOBUIQESORE

Emri	Kushtet specifike
E 170 Karbonit kalciumi	Autorizohen te gjitha funksionet, përveç ngjyrimit
E 270 Acid laktik	
E 290 Dyoksid karboni	
E 296 Acidmalik	
E 300 Acid askorbik	
E 306 Ekstrakt i pasur i tokoferolit	
E 322 Lecitina	
E 330 Acid citrik	
E 333 Citrat kalciumi	
E 334 Acid tartrik (L(+)-)	
E 335 Tartrat natriumi	
E 336 Tartrat kaliumi	

E 341 (i) Monofosfat kalciumi	Agjent rritës për veterrijen ne miell
E 400 Acid algjinik	
E 401 Alginat natriumi	
E 402 Alginat kaliumi	
E 406 Agar	
E 407 Karagenan	
E 410 Locust bean gum	
E 412 Guar gum	
E 413 Tragacanth gum	
E 414 Goma arabike	
E 415 Goma xanthan	
E 416 Karaga gum	
E 422 Glicerol	Ekstrakt bimor
E 440(i) Pektin	

E 500	Karbonit natriumi	
E 501	Karbonit kaliumi	
E 503	Karbonit amoni	
E 504	Karbonit magnezi	
E 516	Sulfat ka1ciumi	Mbartës
E 524	Hidroksid natriumi	Trajtues i sipërfaqes i Laugengeback
E 551	Dioksid silici	Agjent kundër pjekjes për erëzat
E 938	Argon	
E 941	Azot	
E 948	Oksigjen	

A.2 Aromatizuesit te etiketuar si substanca aromatizuese natyrale

A.3 Uji dhe kripa

Uji i pijshëm

Kripa (me komponentë baze klorurin e natriumit ose klorurin e kaliumit), ne përgjithësi te përdorura ne përpunimin e ushqimit.

A.4 Preparatet e mikroorganizmave

Çdo preparat i mikroorganizmave normalisht i përdorur ne përpunimin e ushqimeve, me përjashtim te mikroorganizmave gjenetikusht te modifikuara.

A.5 Mineralet (duke përfshirë edhe elemente gjurme), vitaminat, aminoacidet dhe komponimet e tjera te azotit: Mineralet (duke përfshirë edhe elemente gjurme), vitaminat, aminoacidet dhe komponimet e tjera te azotit janë te lejueshme vetëm ne qofte se përdorimi i tyre është i lejuar me ligj ne produktet ushqimore ku ato janë përfshirë.

SEKSIONI B

LENDET NDIHMESE TE PERPUNIMIT DHE PRODUKTE TE TJERA TE CILAT MUND TE PERDOREN PER PERPUNIMIN E PERBERESVE ME ORIGJINE BUJQESORE NGA PRODHIMI ORGANIK

Emri	Kushtet specifike
Ujë	
Klorur kalciumi	Agjent koagulues
Karbonit kalciumi	
Hidroksid kalciumi	
Sulfat kalciumi	Agjent koagulues
Klorur magnezi (ose nigar)	Agjent koagulues
Karbonit kaliumi	Tharës i rrushit
Karbonit natriumi	Prodhim sheqeri
Hidroksid natriumi	prodhim sheqeri
	prodhim vaji nga farat e pjekura (Bras sica spp)
Acid sulfurik	Prodhim sheqeri
Izopropanol (propan-2-ol)	Ne procesin e kristalizimit ne prodhimin e sheqerit
	Për një [...] periudhe deri me 31.12.2006
Dvoksid karboni	
Azot	
Etanol tretës	
Acid tanik	Për qëllime filtrimi
Albumina tek e bardha e vezës	
Kazein	

Xhelatin

Vajra vegjetal	Agjent lubrifikues, çlirues ose antishkumues
Dyoksid silici	Xhel ose tretësirë koloidale
Karbon aktiv	
Pudër	
Bentonit	
Kaolin	
Toke diatomike	
Perlite	
Lëvozhga e lajthisë	
Miell orizi	
Dyllë blete	Agjent çlirues
Carnauba wax	Agjent çlirues

Preparatet e mikroorganizmave dhe te enzimave:

Çdo preparat i mikroorganizmave dhe i enzimave normalisht te përdorur si lende ndihmese ne përpunimin e ushqimeve, me përjashtim te organizmave gjenetiksht te modifikuar.

SEKSIONI C

PERBERESIT ME ORIGJINE BUJQESORE, TE CILET NUK JANE PRODHUAR ORGANIKISHT

C 1. Produktet bimore te papërpunuara, si dhe produktet e rrjedhura prej tyre nga përpunimi sipas përkufizimit 2(a) te hyrjes se kësaj shtojce:

C1.1. Frutat dhe farat e ngrënshme:

Lende	Quercus spp.
Arra cola	Cola acuminata
Rrush frëngu	Ribes uva-crisoa
Frut oasioni	Passiflora edulis
Manafere (e thare)	Rubus idaeus
Stafidhe e kuqe (e thare)	Ribes rubrum

C1.2. Erëzat dhe barërat e ngrënshme:

Arre hindri	Myristica fragrans, deri me 31.12.2000
Piper jeshil	Piper nigrum, deri me 30.4.2001

Piper (Peruvian)	Schinus mane L.
Fara rrepe	Armoracia rusticana
Lesser galanga	Alpina officinarum
Safflower flower	Carthamus tinctorius
Watercress herb	Nasturtium officinale

C1.3 Te ndryshme: alga, duke përfshirë leshterikët, te lejuar ne përgatitjen e produkteve ushqimore konvencionale.

C.2 Produkte bimore, te përpunuara nga procese sipas përkufizimit te pikës 2(b) te hyrjes se kësaj shtojce.

C.2.1 Yndyrat dhe vajrat te ose jo te rafinuara, por jo te modifikuara kimikisht, te marra nga bime te ndryshme, si:

Kakao	Theobroma cacao
Arre kokosi	Cocos nucifera
Ulli	Olea europaea
Lule dielli	Helianthus annuus
Palm	Elaeis guineensis
Rrepe	Brassica napus, rapa
Safflower	Carthamus tinctorius
Susam	Sesames indicum
Soja	Glycine max

C.2.2 Sheqernat, niseshteja dhe produkte te tjera te marra nga dritherat dhe bimët zhardhokore:

Sheqer nga panxhar sheqeri

Fruktoze

Flete orizi

Buke pa maja

Niseshte nga orizi dhe misri, te pamodifikuara kimikisht

C.2.3 Te ndryshme:

Coriander, i tymosur	Coriandrum sativum deri me 31.12.2000
Protein bizeleje	Pisum spp.

- Rum, i marre vetëm nga lëngu i kallam sheqerit.

- Kirsch, i përgatitur ne baze te frutave dhe aromatizuesve sipas seksionit A.2. te kësaj shtojce.

Përzierje e bimëve e lejuar ne përgatitjen e produkteve ushqimore konvencionale dhe duke i dhënë cilësitë e ngjyrës dhe shijes se ëmbëlsirave, vetëm ne përgatitjen e "Gummi Barcheu".

- Përzierje te pipereve: piper nigrum, Schinus mane dhe Schinus terebinthifolium,

C.3 Produkte shtazore:

- organizmat ujore, qe nuk rrjedhin nga akuakultura dhe lejohen ne përgatitjen e produkteve ushqimore konvencionale;

gjalpë qumështi pluhur;

xhelatine;

mjaltë.

ANEKSI VII

Numri maksimal i kafshëve për ha Klasa ose speciet	Numri maksimal i kafshëve për ha Ekuivalent për 170 kg N/ha/vit
Njëthundrak mbi 6 muaj	2
Viça për majmëri	5
Gjedhe te tjerë me te vegjël se një vit	5
Gjedhe meshkuj nga 1 deri ne 2 vjeç	3.3
Gjedhe femra nga 1 deri ne 2 vjeç	3.3
Gjedhe meshkuj 2 ose mbi 2 vjeç	2
Mëshqerra riprodhuese	2.5
Mëshqerra për majmëri	2.5
Lope për qumësht	2
Lope Qumështi për reformim	2

Lope te tjera	2.5
Lepuj riprodhimi	100
Dele	13.3
Dhi	13.3
Derra	74
Dosa riprodhimi	6.5
Derra për majmëri	14
Derra te tjerë	14
Pula për tavoline	580
Pula për veze	230

ANEKSI VIII

Sipërfaqet minimale te mbuluara dhe te pambuluara dhe karakteristikat e tjera te vendndodhjes për specie dhe tipe te ndryshme prodhimi.

1. GJEDHET, DELET DHE DERRAT

		Sipërfaqja e mbuluar (sipërfaqja neto e disponueshme për kafshët)	Sipërfaqet e zbuluara (sipërfaqet e lira, duke përfshirë kullotat)
	Pesha e gjalle minimale (kg)	m ² /koke	m ² /koke
Gjedhet dhe njëthundrakë për riprodhim dhe majmëri	Deri ne 100 Deri ne 200 Deri ne 350 Deri ne 350	1.5 2.5 4.0 5 me një minimum 1 m ² /100 kg	1.1 1.9 3 3.7 me një minimum 0.75 m ² /100kg
Lope qumështi		6	4.5
Dema për riprodhim		10	30
Dele dhe dhi		1.5 dele/dhi 0.35 qengja/keca 2.5	2.5 0.5 për qengja/keca
Dosa me gica deri ne 40 dite		7.5 dosa	2.5
Derra për majmëri	Deri ne 50 Deri ne 85 Deri ne 110	0.8 1.1 1.3	0.6 0.8 1
Derra	Mbi 40 dite dhe mbi 30 kg	0.6	0.4
Gica		2.5 femër 6.0 mashkull	1.9 8.0

2. SHPENDET

	Sipërfaqja e mbuluar (sipërfaqja neto e disponueshme			Sipërfaqet e zbuluara (sipërfaqet e lira ne m ² ne
--	---	--	--	--

	për kafshët)			qarkullim/koke No)
	Kafshe/m2	cm furrik/kafshe	fole	
Pula për veze	6	18	8 pula për fole ose ne rastin e foleve te përbashkëta 120 cm2/zog	4, duke siguruar qe nuk kalohet kufiri 170 kg te N/ha/vit
Shpendë për majmëri (ne strehim fiks)	10 me një maksimum 21 kg peshe e gjalle/m2	20 (vetëm për kafshe shtëpiakë)		4 zogj për mish dhe kafshe shtëpiakë 4.5 rosa 10 gjela deti 15 para Për te gjitha speciet e përmendura me sipër nuk duhet te kalohet kufiri 170 kg te N/ha/vit.
Shpendë për majmëri (ne strehim te lëvizshëm)	16 (*) ne strehim te lëvizshëm shpendësh me një maksimum 30 kg peshe e gjalle/m2			2.5, duke siguruar qe te mos kalohet kufiri i 170 kg te n/ha/vit

(*) Vetëm ne rastet e strehimeve te lëvizshme nuk duhet te kaloje 150 m2 sipërfaqe dysHEMEJE te cilat mbeten hapur natën.